

CLASIFICAREA PROGRAMELOR EDUCATIONALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

КЛАССИФИКАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОГРАММ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MOLDOVAN CLASSIFICATION OF EDUCATIONAL PROGRAMMES

(MoldCED)



Pre-school and 1-2 years

3-5 years

6-7 years

8-9 years

10-11 years

12 years and over



Coordonat
Ministerul Educației, Tineretului și
Sportului al Republicii Moldova

Ministru



___ aprilie 2006



Coordonat
Biroul Național de Statistică
al Republicii Moldova

Director general



Vitalie VALCOY

___ aprilie 2006



Clasificarea Programelor Educaționale din Republica Moldova (MoldCED)

Prefață

Elaborarea prezentei publicații constituie o parte a activităților componentului Statistica Educației în Moldova din cadrul proiectului TACIS 7 (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States) – Reformarea statisticii oficiale în Kazahstan, Kîrgîzstan și Moldova.

Programul TACIS a fost lansat de Uniunea Europeană în scopul asigurării asistenței tehnice și financiare țărilor Europei de Est și Asiei Centrale, pentru intensificarea procesului de tranziție a țărilor la economia de piață.

Componentul Statistica Educației din cadrul proiectului TACIS 7 s-a desfășurat sub responsabilitatea și cu suportul expertului de la ICON-INSTITUT Public Sector GmbH, Köln, Germania, ca contractant al Comisiei Uniunii Europene.

INTRODUCERE

Prezenta publicație a fost elaborată de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova în cooperare strânsă cu Ministerul Educației, Tineretului și Sportului al Republicii Moldova. Ea oferă o scurtă relatare privind programele educaționale naționale, prezentate conform Clasificării Internaționale Standard a Învățămîntului (ISCED 1997) a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), și reprezintă o versiune revizuită a originalului ISCED 1976.

În afară de aceasta, au fost utilizate concepții și definiții actualizate din următoarele două surse: Clasificarea programelor educaționale: Manualul Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD) pentru implementarea ISCED 1997 în țările OECD (1999) și Manualul pentru colectarea comună a datelor UNESCO, OECD și EUROSTAT-ului (UOE 2004).

Clasificarea Programelor Educaționale din Moldova se bazează pe ISCED 1997, care reprezintă un sistem universal destinat pentru luarea de decizii, analiza politicilor din domeniul educației, indiferent de structura sistemelor educaționale naționale și de nivelul de dezvoltare economică a țării. Conceptul de bază și definițiile ISCED 1997 au fost elaborate în așa mod, ca să fie multifuncționale și independente de particularitățile naționale. Cu toate acestea, e necesar ca sistemul general să includă definiții și instrucțiuni care ar cuprinde toate întrebările ce țin de sistemele educaționale. Clasificarea poate fi utilizată pentru statistica diferitelor aspecte ce țin de educație, cum ar fi, de exemplu: rata de cuprindere în învățămînt, resursele umane și financiare investite în educație, nivelul de instruire al populației etc.

Prin urmare, la elaborarea MoldCED au fost utilizate concepțiile și definițiile ISCED 1997, ținîndu-se cont de Legea Învățămîntului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995, modificările și completările ulterioare ale acestei legi: 237-XV din 13 iunie 2003, 346-XV din 25 iulie 2003, 71-XVI din 5 mai 2005, Hotărîrile Guvernului nr. 1224 din 9 noiembrie 2004, nr. 1245 din 12 noiembrie 2004 etc.

În afară de aceasta, e necesar a menționa, că toată activitatea statistică din Moldova se efectuează în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 412-XV din 09.12.2004 "Cu privire la statistica oficială".

CLASIFICAREA PROGRAMELOR EDUCAȚIONALE DIN REPUBLICA MOLDOVA (MoldCED)

1. SCOPUL

Clasificarea Programelor Educaționale din Moldova (MoldCED) a fost elaborată pentru a servi în calitate de instrument corespunzător pentru compilarea, generalizarea și prezentarea datelor statistice vizînd învățămîntul și a indicatorilor comparabili atît la nivel național, cît și internațional. Ea conține concepții și definiții standarde, cuprinde toate posibilitățile de instruire a copiilor, tineretului și adulților, ce poartă un caracter stabil și organizat, incluzînd persoanele cu cerințe educaționale speciale, indiferent de tipul instituției de învățămînt, organizației sau de forma în care se realizează procesul de învățămînt.

2. CONȚINUTUL ȘI DEFINIȚIILE

În conformitate cu definițiile inițial elaborate de UNESCO în scopurile ISCED, termenul „**educație**” este definit ca „**comunicare organizată și continuă**” ce are ca obiectiv de bază instruirea. În acest context, „cuvintele-cheie” pot fi concepute după cum urmează:

Comunicare – relația dintre două sau mai multe persoane ce presupune schimb de informație (cunoștințe, idei, mesaje, strategii etc.). Comunicarea poate fi verbală sau neverbală, directă/față în față sau indirectă/la distanță, cu utilizarea diferitelor metode și mijloace de comunicare.

Organizată – comunicare planificată sau consecutivă, cu obiective stabilite. Ea include o instituție educațională ce asigură mediul de instruire și existența unei metode de instruire. De regulă, ea presupune existența profesorului/persoanei care participă în procesul de comunicare și transmite cunoștințe și deprinderi în scopul asigurării instruirii.

Continuă – înseamnă că pentru educație sînt caracteristice elemente de durată și continuitate.

Instruire – presupune orice progres în comportament, informativitate, cunoștințe, concepții, atitudini, valori sau abilități care pot fi acumulate și nu pot fi atribuite creșterii fizice sau dezvoltării capacităților moștenite.

Astfel, termenul „**educație**”, în scopurile acestei clasificări, exclude: comunicarea, care nu este destinată pentru instruire; diverse forme de instruire, care nu poartă un caracter organizat.

În scopurile MoldCED au fost utilizate definițiile conform ISCED, ținîndu-se cont de particularitățile social-economice și culturale ale țării.

MoldCED cuprinde toate tipurile de învățămînt formal sau inițial, definit ca instruire necesară pentru persoanele ce se pregătesc pentru încadrarea inițială în cîmpul muncii. Astfel, clasificarea cuprinde toate activitățile educaționale din grădinițe, școli, instituții de învățămînt secundar profesional, mediu de specialitate și superior. Învățămîntul inițial, de obicei, se efectuează în localuri special organizate, înzestrate cu echipament corespunzător și se oferă, de regulă, în cadrul sistemului de educație formală în școli, colegii, universități etc.

În afară de aceasta, MoldCED **include** toate activitățile de instruire din **școlile speciale, școlile serale**, dacă ele constituie o parte din sistemul școlar formal.

Exclude toate tipurile de **învățămînt non-formal**.

3. CONCEPTUL PROGRAMELOR EDUCAȚIONALE ÎN CONFORMITATE CU NIVELUL ȘI DESTINAȚIA

Unitatea de bază a clasificării este programul educațional.

Programele educaționale sînt determinate reieșind din conținutul învățămîntului ca o mulțime de activități consecutive organizate pentru realizarea obiectivelor stabilite sau a unui grup concret de sarcini în domeniul educației. Obiectivele pot fi, de exemplu: pregătirea pentru un studiu mai avansat, obținerea calificării pentru o ocupație, un șir de ocupații sau pur și simplu aprofundarea cunoștințelor în domeniu.

Prin noțiunea de "niveluri" educaționale pe larg se subînțelege delimitarea experienței de studiu și a cunoștințelor, cum o cere conținutul programului educațional, dacă participanții pot aștepta cu siguranță că vor obține cunoștințele, experiențele și abilitățile ce reprezintă destinația programului în cauză.

Pentru a identifica nivelul la care poate fi clasificat un anumit program educațional, au fost folosite cîteva criterii. În dependență de nivelul și tipul programului educațional a fost stabilit un sistem ierarhic de corelație între criterii: criterii de bază și criterii auxiliare (calificarea tipică la intrare, cerințele minime la intrare, vîrsta minimă, calificarea personalului etc.). Criteriile au fost aplicate în așa mod, ca să nu se excludă, ci să se completeze unul pe altul. În rezultatul aplicării criteriilor a fost determinat nivelul programului.

Pentru majoritatea nivelurilor este prevăzută existența subclasificării în conformitate cu orientarea programelor, în dependență de modul și măsura în care aceste programe au scopul să pregătească elevii pentru activitatea profesională.

Astfel, programele educaționale se divizează în trei categorii:

A Învățămînt general

Programe destinate să conducă elevii la înțelegerea mai profundă a obiectelor în scopul pregătirii lor pentru instruirea ulterioară la același nivel sau la altul mai superior. Această categorie include în principal programele cu orientare generală (nu profesională). În această categorie conținutul programelor tehnice sau profesionale constituie mai puțin de 25%.

B Învățămînt pre-vocațional sau pre-tehnic

Programe destinate în special pentru familiarizarea participanților cu procesul muncii și pregătirea lor pentru încadrarea în următorul program tehnic sau profesional. Absolvirea cu succes a acestor programe încă nu oferă posibilitatea de a obține calificarea profesională sau tehnică corespunzătoare, solicitată pe piața muncii. În această categorie conținutul programelor profesionale sau tehnice constituie nu mai puțin de 25%.

C Învățămînt profesional sau tehnic

Programe destinate pentru obținerea deprinderilor profesionale necesare pentru ocupația sau profesiunea concretă. Finisarea cu succes a acestor programe oferă posibilitatea obținerii unor calificări profesionale solicitate pe piața muncii.

Pentru Nivelul 5 (Învățămîntul superior) este prevăzută subclasificarea în conformitate cu parametrii auxiliari (tipul și durata teoretică cumulativă a programelor) în următoarele două categorii.

5A – Programele teoretice asigură nivelul de instruire necesar pentru încadrarea într-o profesiune ce necesită un nivel înalt de calificare sau accesul la un program de cercetare mai avansat; este necesar ca durata teoretică cumulativă minimă a programelor (la nivelul învățămîntului superior) să fie echivalentă cu trei ani de învățămînt de zi; ca personalul didactic să posede un nivel științific înalt.

5B – Programele sînt mai orientate spre activitate practică și pregătire profesională, decît programele din categoria 5A; nu oferă acces nemijlocit la programele de cercetare avansate; corespund minimum cu 2 ani de învățămînt de zi. Asigură accesul la o profesiune.

4. STRUCTURA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL DIN MOLDOVA

ISCED 1997	Nivelul	Programele educaționale naționale
Pre-primary education	0	Învățământul preșcolar (inclusiv pregătirea obligatorie către școală)
Primary education	1	Învățământul primar
Lower secondary education	2	Învățământul secundar de treapta I (gimnazial)
Upper secondary education	3	Învățământul secundar de treapta II: mediu de cultură generală liceal secundar profesional
Post-secondary, non-tertiary education	4	Învățământul mediu de specialitate
First stage of tertiary education (not leading directly to an advanced research qualification)	5	Învățământul superior
Second stage of tertiary education (leading to an advanced research qualification)	6	Doctorat Postdoctorat

5. SCURTĂ RELATARE ASUPRA NIVELURILOR EDUCAȚIONALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Nivelul ISCED 1997	Orientarea programului*	Denumirea programului național	Denumirea corespunzătoare a programului în limba engleză	Cerințele minime la intrare	Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)	Vârsta tipică la începutul programului	Durata teoretică a programului
0(I)		Învățământul preșcolar	Non-compulsory pre-school education			3	3
0(II)		Pregătirea obligatorie către școală	Compulsory pre-school preparation			6	1
1		Învățământul primar	Primary education (grades I-IV)			7	4
2A	G	Învățământul gimnazial	Lower secondary education (gymnasium: grades V-IX)	1	Certificat de studii gimnaziale	11	5
3A	G	Învățământul mediu de cultură generală	Upper secondary education (general secondary school: grades X-XI)	2A	Atestat de studii medii de cultură generală	16	2
3A	G	Învățământul liceal	Upper secondary education (lyceum: grades X-XII)	2A	Diplomă de bacalaureat	16	3
3B**	G P	Învățământul secundar profesional (liceul profesional)	Vocational education (professional lyceum)	2A	Diplomă de bacalaureat Certificat de calificare	16	3-4
3B	G P	Învățământul secundar profesional (școala profesională)	Vocational education (professional school)	2A	Certificat de calificare Atestat de studii medii de cultură	16	3
3C	P	Învățământul secundar profesional (școala profesională)	Vocational education (professional school)	3A	Certificat de calificare	18 (19)	1
3C	P	Învățământul secundar profesional (școala de meserii)	Vocational education (school of trades)	2A 3A	Certificat de calificare	16 18 (19)	1-2
3C***	G P	Învățământul secundar profesional (grupe polivalente)	Vocational education (polyvalent groups)	Treapta I a grupelor polivalente Treapta II a grupelor polivalente	Certificat de calificare Diplomă de bacalaureat Diplomă de tehnician (tehnolog)	18 20	2 1
4A(I)		Învățământul mediu de specialitate (colegiul)	Post-secondary, non-tertiary education (college)	2A	Diplomă de studii medii de specialitate Diplomă de bacalaureat	16	4-5
4A(II)		Învățământul mediu de specialitate (colegiul)	Post-secondary, non-tertiary education (college)	3A 3B	Diplomă de studii medii de specialitate	18 (19)	2-3
5A***		Învățământul superior (cu excepția medicinei și farmaciei)	Higher education (medicine and pharmacy excluded)	3A	Diplomă de licență	18 (19)	4-6
5A(med)		Învățământul superior în medicină și farmacie	Higher education in medicine or pharmacy	3A	Diplomă de studii superioare în medicină sau farmacie	18 (19)	4-6

Nivelul ISCED 1997	Orientarea programului*	Denumirea programului național	Denumirea corespunzătoare a programului în limba engleză	Cerințele minime la intrare	Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)	Vârsta tipică la începutul programului	Durata teoretică a programului
5A(I)**		Învățământul superior de licență (cu excepția medicinei și farmaciei)	Higher education (licenciat), medicine and pharmacy excluded	3A 3B	Diplomă de licență	18 (19)	3-4
5A(II)**		Învățământul superior de masterat	Higher education (masterat)	5A(I) 5A(med)	Diplomă de master	21-23	1-2
5B**		Învățământul superior (formarea profesională continuă)	Higher education (continuing)	5A 5A(I) 5A(med)	Diplomă de calificare profesională suplimentară la studiile superioare		2
6***		Învățământul postuniversitar specializat	Post-university specialization	5A 5A(med)	Diplomă de master		1-2
6(med I)		Învățământul postuniversitar (rezidențiat)	Post-university education in medicine and pharmacy	5A(med)	Diplomă de licență		2-5
6(med II)		Specializarea postuniversitară (secundariat clinic)	Post-university specialization	6(med I)	Certificat de studii postuniversitare de specializare		2
6(I)		Doctorat	Doctorate	5A 5A(II) 6 6(med I)	Diplomă de doctor în științe		3-4
6(II)		Postdoctorat	Post-doctorate	6(I)	Diplomă de doctor habilitat		

* G – general P – profesional
** la etapă de implementare
*** la etapă de tranziție/finisare

6. DESCRIEREA NIVELURILOR EDUCAȚIONALE

NIVELUL 0 – ÎNVĂȚĂMÎNTUL PREȘCOLAR

(1) Caracteristicile principale

Învățământul preșcolar este definit ca etapa inițială a instruirii organizate, destinat pentru încadrarea copiilor mici într-un mediu de tip școlar, și de asemenea pentru a asigura o trecere de la familie la atmosfera școlară.

Se efectuează în instituții preșcolare (creșe-grădinițe, grădinițe etc.) și are ca scop satisfacerea necesităților educaționale ale copiilor începând cu vârsta de 3 ani. Această vîrstă a fost aleasă, deoarece programele destinate pentru copii de o vîrstă mai mică, de regulă, nu corespund criteriilor educaționale ale ISCED.

Personalul didactic are calificarea corespunzătoare pentru a implementa curriculumul cu elemente educaționale și a asigura programul educațional pentru copii.

Aceste activități, de regulă, se deosebesc de serviciile similare acordate în familie sau în gospodăriile casnice.

Acest nivel include instruirea organizată pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, care poate fi efectuată, de asemenea, în grupe speciale sau grădinițe speciale.

În Moldova învățământul preșcolar se desfășoară în 2 subniveluri:

a) Subnivelul 0(I) – Învățământul preșcolar

(2) Destinația programului și instituțiile corespunzătoare

Programul include activități educaționale pentru copii de vîrstă preșcolară, nu este obligatoriu și se realizează în diferite tipuri de instituții preșcolare (creșe-grădinițe, grădinițe etc.)

Programul are drept scop dezvoltarea capacităților creative ale copilului prin valorificarea potențialului psihofizic și intelectual al acestuia.

(3) Criteriile de clasificare

Vîrsta tipică la începutul programului

3 ani

Durata teoretică a programului

3 ani

b) Subnivelul 0(II) – Pregătirea obligatorie către școală

(2) Destinația programului și instituțiile corespunzătoare

Pregătirea către școală este obligatorie. Se realizează în grupe pregătitoare în instituții preșcolare sau în clase pregătitoare în școli. Are ca scop principal pregătirea multilaterală a copilului pentru viață, în vederea integrării în activitatea școlară sau, mai precis, pentru încadrarea în școala primară.

(3) Criteriile de clasificare

Vîrsta tipică la începutul programului

6 ani

Durata teoretică a programului

1 an

NIVELUL 1 – ÎNVĂȚĂMÎNTUL PRIMAR

(1) Caracteristicile principale

Învățământul primar este începutul studiilor sistematice obligatorii. Programul presupune de a oferi copiilor tehnici de învățare de bază, deprinderi trainice de citit, scris și calcul paralel cu percepțiile elementare ale unor astfel de obiecte, ca științele naturii, arta, muzica etc.

(2) Destinația programului și instituțiile corespunzătoare

Programul cuprinde clasele I-IV și este obligatoriu. Se realizează ca învățământ de zi în școli primare, care pot funcționa ca unități separate sau în cadrul școlilor medii de cultură generală, gimnaziilor, liceelor. Contribuie la formarea copilului ca personalitate liberă și creativă, la dezvoltarea capacităților intelectuale, abilităților privind scrisul, cititul și calculul, asigurând dezvoltarea aptitudinilor de comunicare și a competențelor de exprimare într-o limbă modernă.

(3) Criteriile de clasificare

Vârsta tipică la începutul programului
7 ani

Copiii care împlinesc 7 ani în anul calendaristic respectiv sînt primiți în clasa întâi. Debutul școlarizării pentru copiii care împlinesc vârsta de 6 ani pînă la 1 septembrie se stabilește în baza cererii părinților, în funcție de gradul de maturitate psihosomatică.

Durata teoretică a programului
4 ani

NIVELUL 2 – ÎNVĂȚĂMÎNTUL SECUNDAR GENERAL DE TREAPTA I

CATEGORIA 2A – Învățământul general (gimnaziul)

(1) Caracteristicile principale

Învățământul secundar general de treapta I are scopul de a continua programul de bază (obligatoriu) care începe la Nivelul 1 – Învățământul primar. Programul Nivelului 2 se caracterizează prin faptul, că predarea este mai concentrată pe obiecte, profesorii sînt mai specializați și în majoritatea cazurilor predau lecții conform domeniului său de specializare.

(2) Orientarea programului și instituțiile corespunzătoare

Programul cuprinde clasele V-IX, este obligatoriu și se realizează ca învățământ de zi în gimnaziile, care pot funcționa ca unități separate sau în cadrul școlilor medii de cultură generală, liceelor. Contribuie la dezvoltarea aptitudinilor și capacităților intelectuale ale elevului și este conceput ca nivel de pregătire către Nivelul 3 (Învățământul mediu de cultură generală, liceal sau profesional).

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare
Nivelul 1 (Învățământul primar)

Vârsta tipică la începutul programului
11 ani

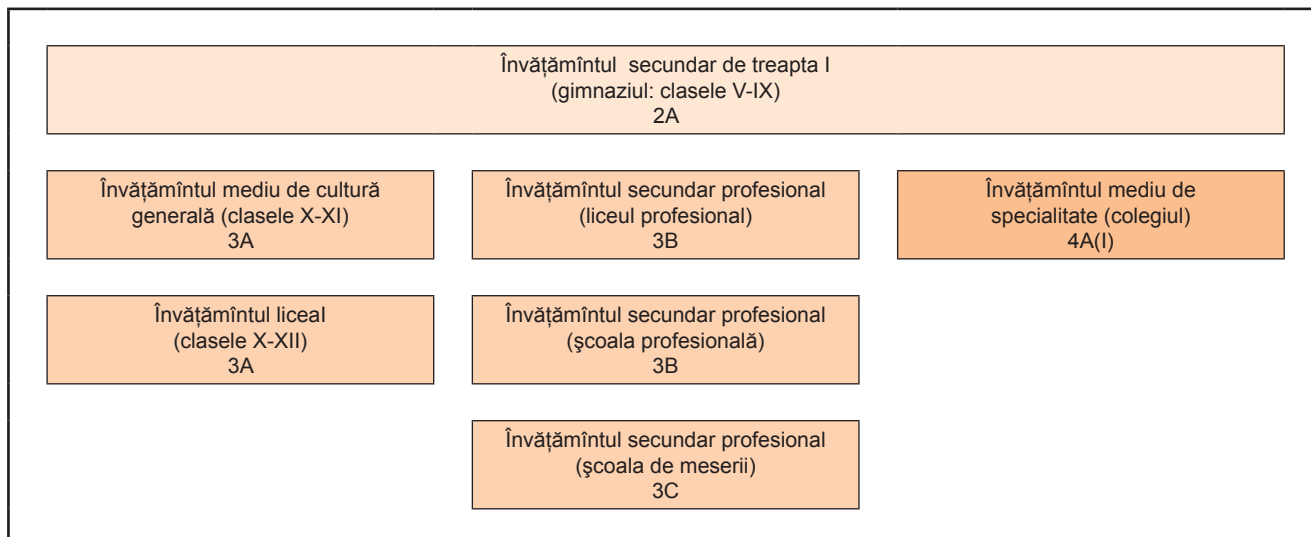
Durata teoretică a programului
5 ani

Durata cumulativă a învățământului la sfîrșitul programului
9 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Certificat de studii gimnaziale

(5) Posibilități pentru continuare



NIVELUL 3 – ÎNVĂȚĂMÎNTUL SECUNDAR GENERAL DE TREAPTA II

(1) *Caracteristicile principale*

La această etapă finală a învățământului secundar programele sînt destinate să prelungească studierea anumitor obiecte și, de obicei, e necesar ca personalul didactic să posede un nivel mai înalt de specializare sau calificare decît în învățământul secundar de treapta I – Nivelul 2.

(2) *Orientarea programelor și instituțiile de învățămînt*

Acest nivel al învățământului nu este obligatoriu. Asigură pregătire teoretică fundamentală și instruire profesională. Programele sînt oferite în special de către școlile medii de cultură generală, licee, școlile profesionale și de meserii.

CATEGORIA 3A

a) Subcategoria 3A – Învățământul mediu de cultură generală

Programul se organizează pentru absolvenții învățământului gimnazial și are ca scop de bază pregătirea teoretică fundamentală și formarea unei ample culturi generale necesare pentru continuarea studiilor. Se realizează ca învățămînt de zi în școli medii de cultură generală cu durata de doi ani (clasele X-XI) sau ca învățămînt seral.

(3) *Criteriile de clasificare*

Cerințele minime la intrare

Categoria 2A

Vîrsta tipică la începutul programului

16 ani

Durata teoretică a programului

2 ani

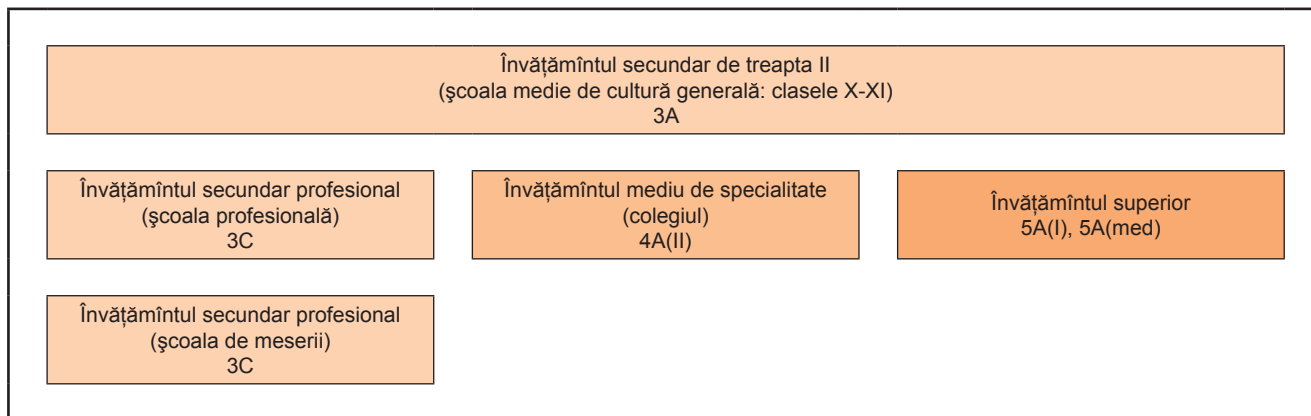
Durata cumulativă a învățămîntului la sfîrșitul programului

11 ani

(4) *Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)*

Atestat de studii medii de cultură generală

(5) Posibilități pentru continuare



b) Subcategoria 3A – Învățământul liceal

Programul este organizat pentru absolvenții gimnaziilor și are ca scop de bază pregătirea teoretică fundamentală și formarea unei ample culturi generale necesare pentru continuarea studiilor în învățământul superior, mediu de specialitate sau în instituții de învățământ secundar profesional. Se realizează ca învățământ de zi în licee cu durata de 3 ani (clasele X-XII) sau ca învățământ seral.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare
Categorii 2A

Vârsta tipică la începutul programului
16 ani

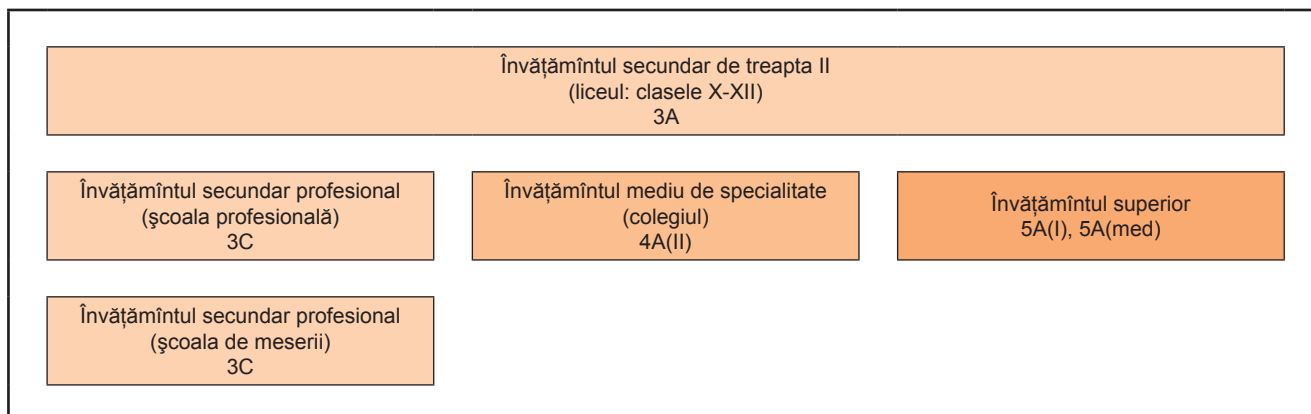
Durata teoretică a programului
3 ani

Durata cumulativă a învățământului la sfârșitul programului
12 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de bacalaureat

(5) Posibilități pentru continuare



CATEGORIA 3B

a) Subcategoria 3B – Învățământul secundar profesional/liceul profesional (*la etapa de implementare*)

Programul asigură, concomitent cu instruirea teoretică, și instruirea profesională a absolvenților învățământului gimnazial. Se organizează în licee profesionale cu durata de 3 ani (în unele branșe, în funcție de complexitate – 4 ani), volumul programelor profesionale sau tehnice la categoria 3B constituie 35-40%.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare
Categorii 2A

Vârsta tipică la începutul programului
16 ani

Durata teoretică a programului
3-4 ani

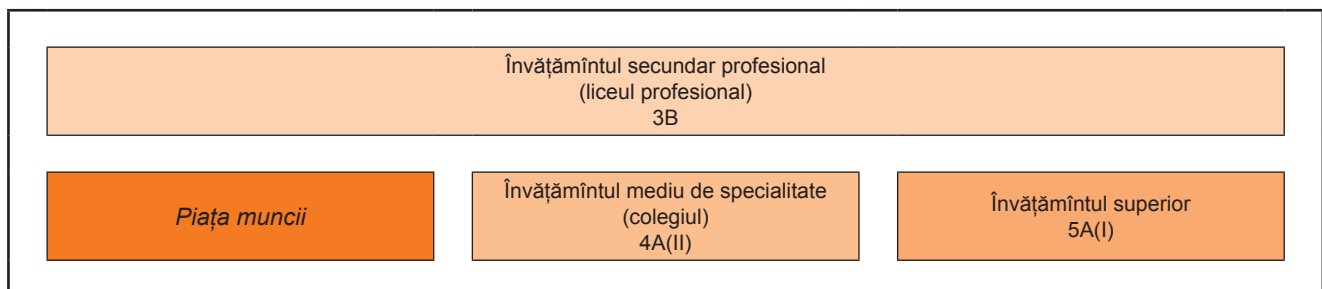
Durata cumulativă a învățământului la sfârșitul programului
12 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de bacalaureat

Certificat de calificare

(5) Posibilități pentru continuare



b) Subcategoria 3B – Învățământul secundar profesional/școala profesională

Programul oferă, paralel cu învățământul mediu de cultură generală, și pregătirea profesională pentru absolvenții gimnaziilor. Se realizează în școli profesionale și are durata de 3 ani.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare
Categorii 2A

Vârsta tipică la începutul programului
16 ani

Durata teoretică a programului
3 ani

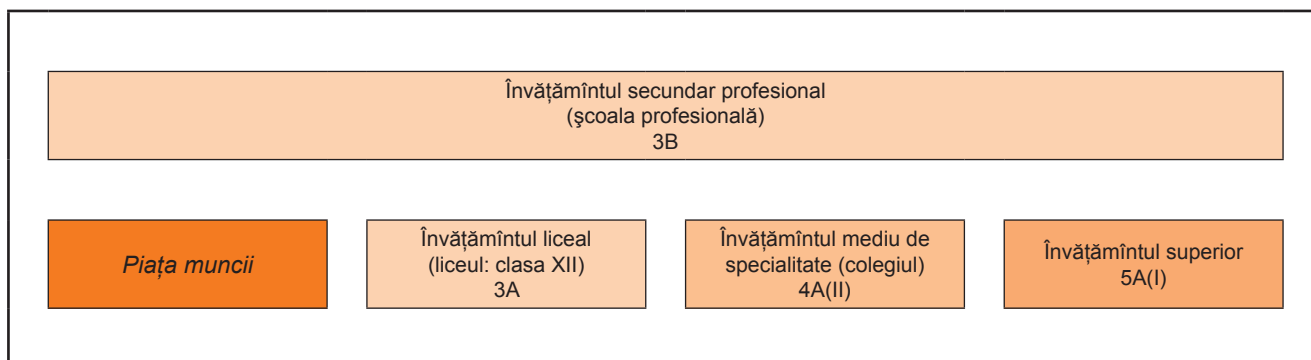
Durata cumulativă a învățământului la sfârșitul programului
12 ani

(4) *Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)*

Certificat de calificare

Atestat de studii medii de cultură generală

(5) *Posibilități pentru continuare*



CATEGORIA 3C

a) Subcategoria 3C – Învățământul secundar profesional/școala profesională

Programul oferă instruire profesională pentru o profesiune sau pentru un grup de profesii înrudite. Se organizează în școli profesionale pentru absolvenții învățământului mediu de cultură generală, liceelor cu durată de un an.

(3) *Criteriile de clasificare*

Cerințele minime la intrare
Categororia 3A

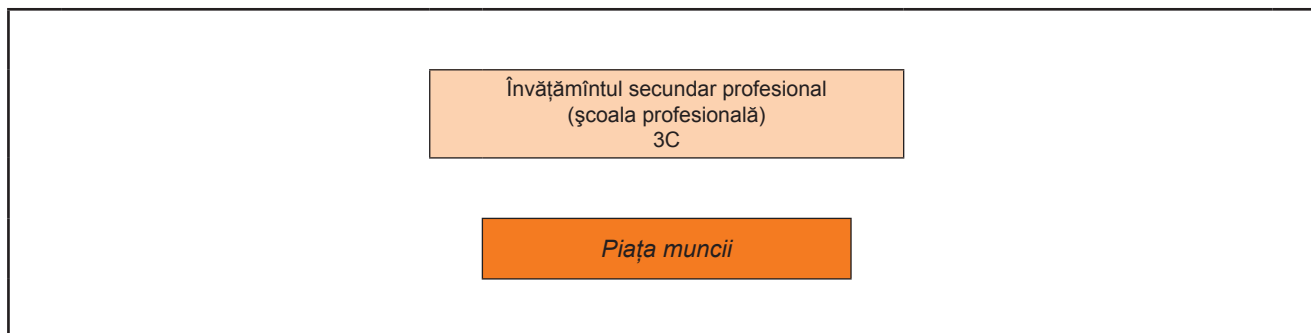
Vârsta tipică la începutul programului
18 (19) ani

Durata teoretică a programului
1 an

(4) *Acte de absolvire (diplome și certificate etc.)*

Certificat de calificare

(5) *Posibilități pentru continuare*



b) Subcategoria 3C – Învățământul secundar profesional/școala de meserii

Programul oferă instruire profesională pentru o specialitate sau pentru un grup de specialități înrudite. Se organizează pentru absolvenții gimnaziilor, școlilor medii de cultură generală și liceelor în școli de meserii cu durata de 1-2 ani.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Categoria 2A

Categoria 3A

Vârsta tipică la începutul programului

16 ani

18 (19) ani

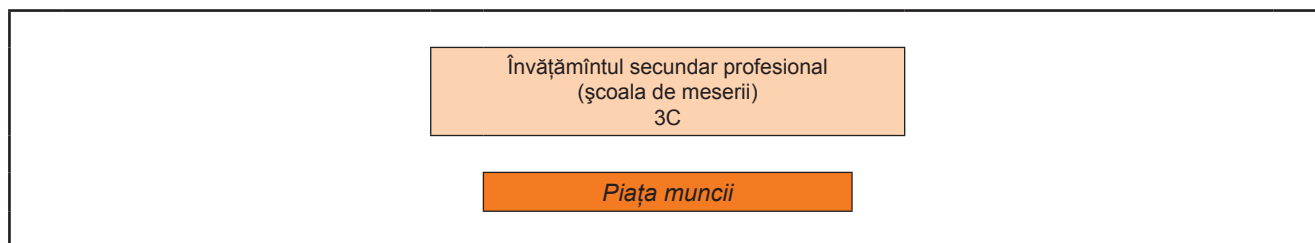
Durata teoretică a programului

1-2 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Certificat de calificare

(5) Posibilități pentru continuare



c) Subcategoria 3C – Învățământul secundar profesional/grupe polivalente (la etapa de finalizare)

Programul asigură extinderea pregătirii profesionale pînă la nivelul de maestru pentru absolvenții de treapta I și continuă formarea profesională pînă la nivel de tehnician (tehnolog) pentru absolvenții de treapta II a grupelor polivalente din școlile profesionale. În conformitate cu Legea nr. 346-XV din 25.07.2003, înmatricularea în grupele polivalente a fost stopată.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Treapta I a grupelor polivalente

Treapta II a grupelor polivalente

Vârsta tipică la începutul programului

18 ani

20 ani

Durata teoretică a programului

1-2 ani

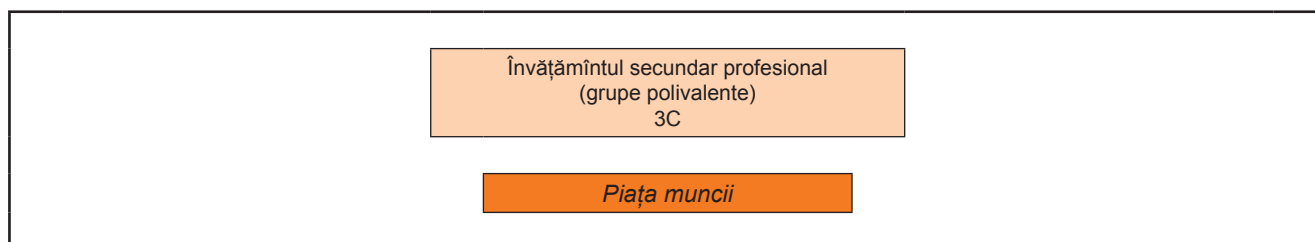
(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Certificat de calificare

Diplomă de bacalaureat

Diplomă de tehnician (tehnolog)

(5) Posibilități pentru continuare



NIVELUL 4 – ÎNVĂȚĂMÎNTUL MEDIU DE SPECIALITATE

CATEGORIA 4A

(1) Caracteristicile principale

Aceste programe se află la hotarul dintre învățământul secundar general și învățământul superior. Ele de obicei cuprind învățământul secundar general de treapta II și/sau conținutul profesional al acestui nivel este mai înalt decât în învățământul secundar general de treapta II. Conținutul programelor este mai specializat sau detaliat și în unele cazuri studiile sînt mai complexe decât cele oferite la nivelul secundar general de treapta II.

(2) Orientarea programelor și instituțiile corespunzătoare

În Moldova învățământul mediu de specialitate se realizează în două subcategorii: 4A(I) și 4A(II). Asigură pregătirea specialiștilor cu nivel mediu de specialitate. Ambele programe educaționale sînt oferite de către colegii.

a) Subcategoria 4A(I) – Colegiul după învățământul secundar general de treapta I

Programul asigură pregătirea specialiștilor cu nivel mediu de specialitate și studii liceale. Se organizează ca învățământ de zi pentru absolvenții gimnaziilor cu durata studiilor de 4-5 ani (5 ani – profil medical).

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare
Categorie 2A

Vîrsta tipică la începutul programului
16 ani

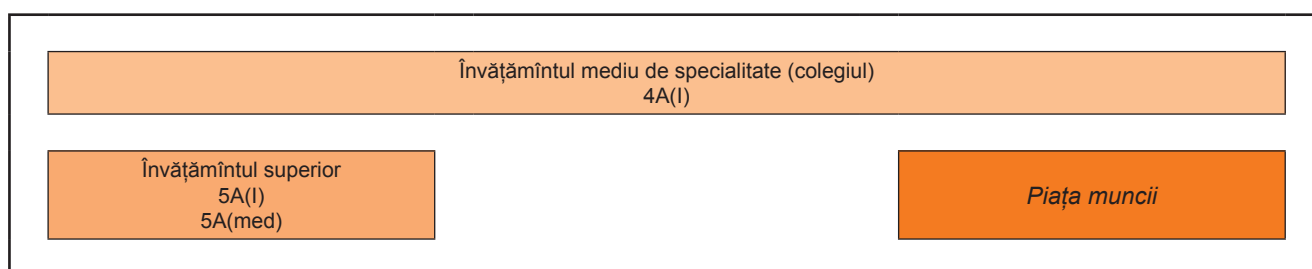
Durata teoretică a programului
4-5 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de bacalaureat

Diplomă de studii medii de specialitate

(5) Posibilități pentru continuare



b) Subcategoria 4A(II) – Colegiul după învățământul secundar general de treapta II

Se organizează ca învățământ de zi și cu frecvență redusă pentru absolvenții școlilor medii de cultură generală, liceelor și școlilor profesionale, durata studiilor fiind de 2-3 ani (3 ani – profil medical).

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare
Categorie 3A
Categorie 3B

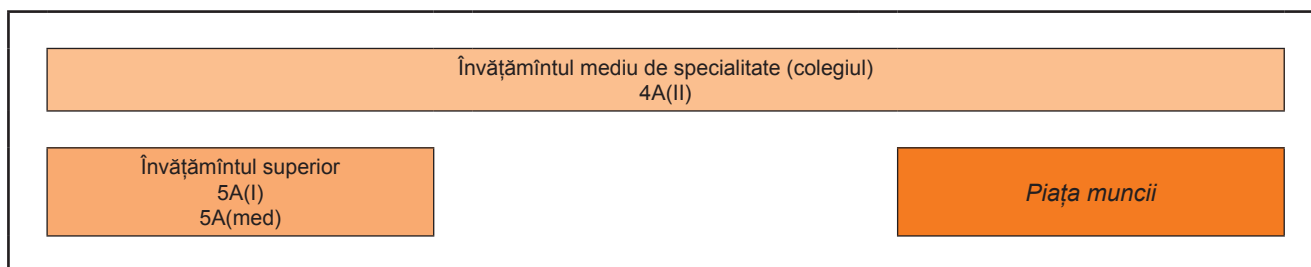
Vîrsta tipică la începutul programului
18 (19) ani

Durata teoretică a programului
2-3 ani

(4) *Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)*

Diplomă de studii medii de specialitate

(5) *Posibilități pentru continuare*



**NIVELUL 5 – TREAPTA I A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR
(nu asigură o calificare avansată de cercetare)**

CATEGORIA 5A

(1) *Caracteristicile principale*

Programele din Categoria 5A au un conținut mai avansat decât cele oferite la Nivelul 3 și Nivelul 4, contribuie la formarea unei personalități multilateral dezvoltate, aprofundarea și extinderea studiilor.

(2) *Destinația programelor și instituțiile corespunzătoare*

Aceste programe au un conținut teoretic și asigură un nivel de educație necesar pentru încadrarea într-o profesie cu exigențe înalte față de competențe sau accesul la un program de cercetare avansat.

Programele sînt oferite de următoarele instituții de învățămînt superior: institute, universități și academii.

a) Subcategoria 5A – Învățămîntul superior (cu excepția medicinei și farmaciei) (la etapa de finisare)

Programul oferă învățămînt superior cu specializarea în profesii academice. Se realizează ca învățămînt de zi sau cursuri cu frecvență redusă.

Începînd cu anul de studii 2005/2006, în conformitate cu Legea nr. 71-XVI din 5 mai 2005, învățămîntul superior (cu excepția medicinei și farmaciei) se realizează în două cicluri (licențiat și masterat). Studenții admiși la studii superioare pînă la data intrării în vigoare a Legii nr. 71-XVI din 5 mai 2005, își vor finaliza studiile în condițiile stabilite de legislația aplicată anterior intrării în vigoare a legii nominalizate.

(3) *Criteriile de clasificare*

Cerințele minime la intrare

Categoria 3A

Vîrsta tipică la începutul programului

18 (19) ani

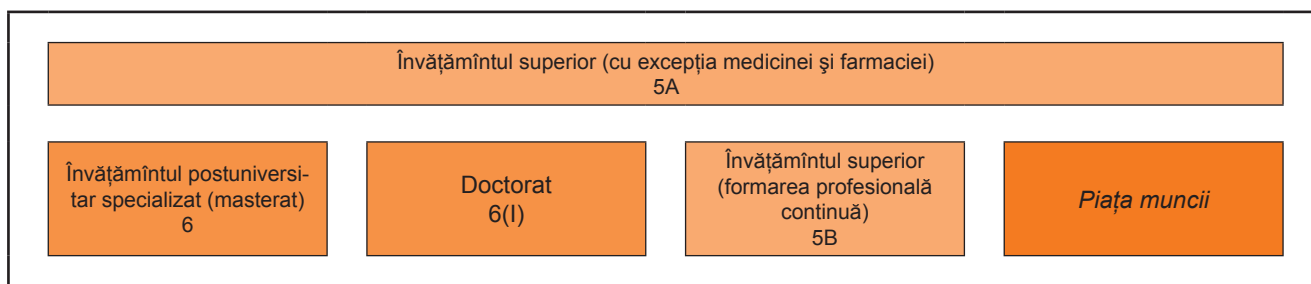
Durata teoretică a programului

4-6 ani

(4) *Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)*

Diplomă de licență

(5) *Posibilități pentru continuare*



b) Subcategoria 5A(med) – Învățământul superior în medicină și farmacie

Programul oferă studii superioare de specialitate și este organizat ca învățământ de zi cu durată de 4-6 ani. Diploma de învățământ superior în medicină sau farmacie oferă posibilitatea de a continua studiile în învățământul postuniversitar „rezidențiat” sau în învățământul superior de „masterat de cercetare”.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare
Categorii 3A

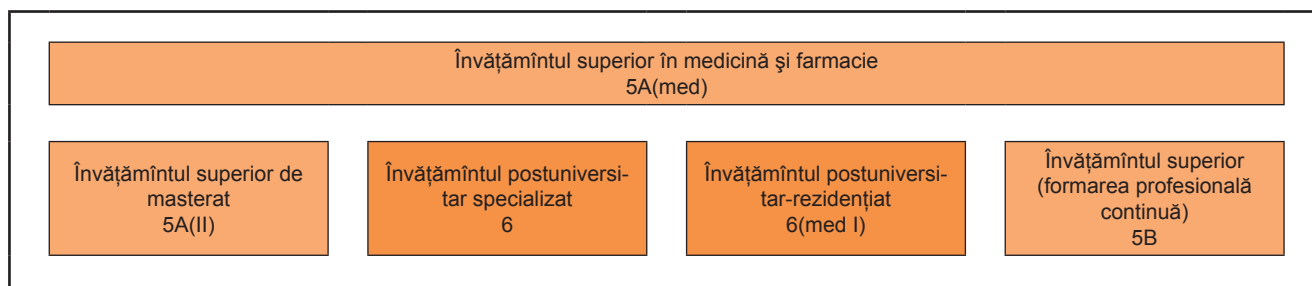
Vârsta tipică la începutul programului
18 (19) ani

Durata teoretică a programului
4-6 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de studii superioare în medicină sau farmacie

(5) Posibilități pentru continuare



c) Subcategoria 5A(I) – Licențiat (la etapa de implementare)

Programul oferă studii superioare de licență. Se realizează ca ciclul I al învățământului superior, ca învățământ de zi și cu frecvență redusă, cu excepția medicinei și farmaciei. Durata studiilor constituie 3-4 ani și corespunde unui număr de 60 credite de studiu transferabile (European Credits Transfer System) pentru un an de studiu.

Diploma de licență atestă că titularul acesteia a dobândit cunoștințe și competențe generale pentru continuarea studiilor la ciclul II, precum și o pregătire profesională inițială care îi permite angajarea în câmpul muncii.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare
Categorii 3A
Categorii 3B

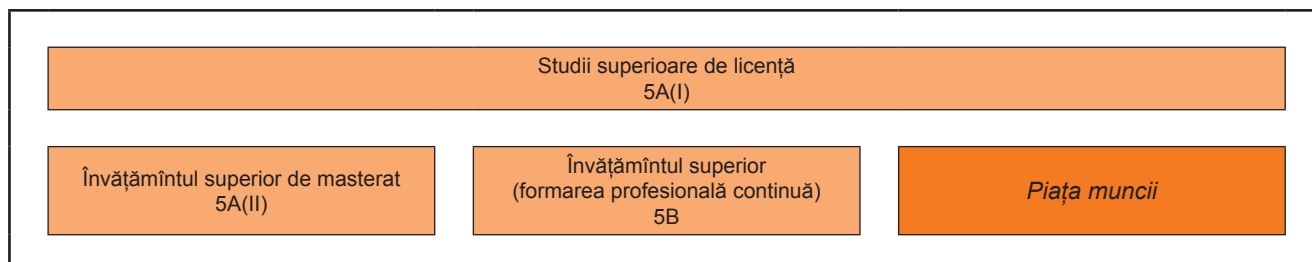
Vârsta tipică la începutul programului
18 (19) ani

Durata teoretică a programului
3-4 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de licență

(5) Posibilități pentru continuare



d) Subcategoria 5A(II) – Masterat (la etapa de implementare)

Programul ce oferă studii superioare de masterat se realizează ca ciclul II al învățământului superior pentru deținătorii diplomei de licență, ca învățământ de zi. Învățământul superior în această subcategorie are o durată de 1-2 ani și corespunde unui număr de 60-120 de credite de studiu transferabile (European Credits Transfer System). Include calificare de cercetare și profesională (pentru medicină și farmacie – doar de cercetare), constituie o fază premergătoare obligatorie pentru studiile de doctorat sau asigură aprofundarea unei specializări într-un domeniu.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Subcategoria 5A(I)

Subcategoria 5A(med)

Vârsta tipică la începutul programului

21-23 ani

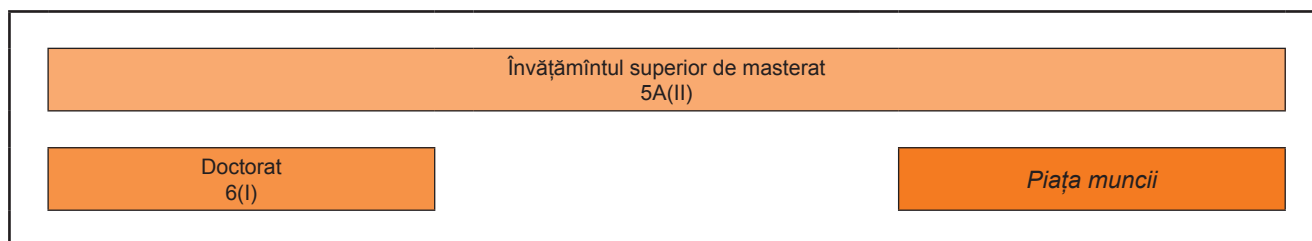
Durata teoretică a programului

1-2 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de master

(5) Posibilități pentru continuare



CATEGORIA 5B – Învățământul superior – formarea profesională continuă (la etapa de implementare)

(1) Caracteristicile principale

Programul de învățământ superior asigură dobândirea de competențe profesionale și accesul pe piața muncii, cu durata de minimum doi ani la zi.

(2) Destinația programului

Formarea profesională continuă orientată spre obținerea unei calificări suplimentare în baza studiilor superioare, însușirea cunoștințelor speciale și obținerea competențelor specifice unei noi ocupații sau profesii înrudite cu cea precedentă.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Subcategoria 5A

Subcategoria 5A(I)

Subcategoria 5A(med)

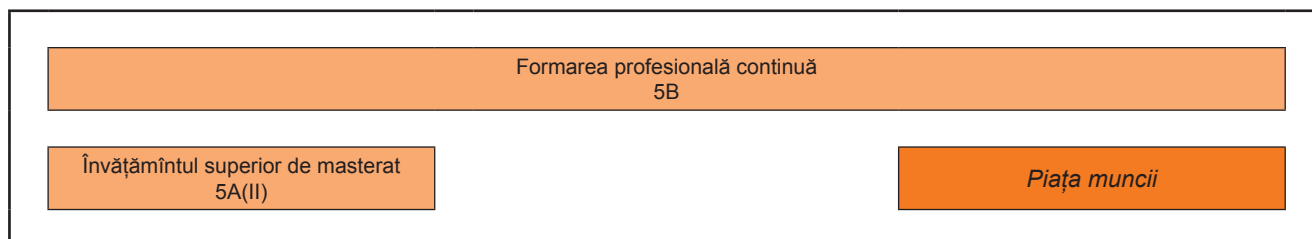
Durata teoretică a programului

2 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de calificare profesională suplimentară la studiile superioare

(5) Posibilități pentru continuare



NIVELUL 6 – TREAPTA II A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR (asigură o calificare avansată de cercetare)

(1) Caracteristicile principale

Nivelul 6 cuprinde programele învățămîntului superior care asigură obținerea unei calificări avansate de cercetare. Programele sînt destinate cercetărilor avansate și originale și nu sînt bazate numai pe cursurile de studiu.

(2) Destinația programelor

Aceste programe pregătesc absolvenții pentru activitatea profesională, didactică în instituțiile de învățămînt superior, de asemenea pentru posturi de cercetători științifici în diverse organizații.

a) Subnivelul 6 – Învățămîntul postuniversitar specializat (la etapa de tranziție)

Învățămîntul postuniversitar specializat constituie o formă aprofundată a studiilor pentru specialiștii cu studii superioare, cu durata de 1-2 ani.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Subcategoria 5A

Subcategoria 5A(med)

Durata teoretică a programului

1-2 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de master

b) Subnivelul 6(med I) – Rezidențiat

Studiile postuniversitare de rezidențiat au ca obiectiv formarea profesională obligatorie a medicilor și farmaciștilor pe specializări și se efectuează pe parcursul a 2-5 ani. Diploma de licență conferă dreptul la activitate practică independentă sau la continuarea studiilor prin secundariat clinic sau doctorat.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Subcategoria 5A(med)

Durata teoretică a programului

2-5 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de licență

c) Subnivelul 6(med II) – Secundariat clinic

Studiile postuniversitare de specializare în medicină se organizează prin secundariat clinic și au o durată de 2 ani.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Subnivelul 6(med I)

Durata teoretică a programului

2 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Certificat de studii postuniversitare de specializare

d) Subnivelul 6(I) – Doctorat

Studiile de doctorat se realizează prin activitate de cercetare științifică cu durată de 3 ani la cursurile de zi și de 4 ani la cursurile cu frecvență redusă. Admiterea la doctorat se efectuează pentru titularii diplomelor de master sau licențiat. Doctoratul se încheie cu susținerea publică a unei teze și cu conferirea titlului științific de doctor.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Subcategoria 5A
Subcategoria 5A(II)
Subnivelul 6
Subnivelul 6 (med I)

Durata teoretică a programului

3-4 ani

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de doctor în științe

e) Subnivelul 6(II) – Postdoctorat

Postdoctoratul constituie o formă de aprofundare a cunoștințelor teoretice și a cercetărilor științifice ale persoanelor ce dețin gradul științific de doctor și se încheie cu susținerea publică a unei teze și cu conferirea celui de-al doilea titlu științific – doctor habilitat.

(3) Criteriile de clasificare

Cerințele minime la intrare

Subnivelul 6(I)

(4) Acte de absolvire (diplome, certificate etc.)

Diplomă de doctor habilitat

7. DOMENIILE EDUCAȚIEI

În scopul asigurării comparabilității internaționale a datelor statistice, există necesitatea clasificării programelor educaționale atât pe niveluri, cât și pe domenii educaționale.

Conform ISCED 1997, programele educaționale sînt agregate în dependență de conținutul obiectelor în 22 domenii generale de studiu, ulterior domeniile generale de studiu cu caracteristici similare se comasează în 8 domenii fundamentale.

Domeniile generale de studiu ale ISCED			Domeniile fundamentale ale ISCED	
Nr.	Cod	Denumirea	Cod	Denumirea
1	14	<i>Formarea profesorilor și științe ale educației</i>	1	<i>Educație</i>
2	21	<i>Arte</i>	2	<i>Științe umanistice și arte</i>
3	22	<i>Științe umanistice</i>		
4	31	<i>Științe sociale și de comportament</i>	3	<i>Științe sociale, business și drept</i>
5	32	<i>Jurnalism și informație</i>		
6	34	<i>Business și administrare</i>		
7	38	<i>Drept</i>		
8	42	<i>Științe ale naturii</i>	4	<i>Știință</i>
9	44	<i>Științe fizice</i>		
10	46	<i>Matematică și statistică</i>		
11	48	<i>Informatică</i>		
12	52	<i>Inginerie și activități ingineresti</i>	5	<i>Inginerie, tehnologii de prelucrare și construcții</i>
13	54	<i>Tehnologii de fabricare și prelucrare</i>		
14	58	<i>Arhitectură și construcții</i>		
15	62	<i>Agricultură, silvicultură și piscicultură</i>	6	<i>Agricultură</i>
16	64	<i>Medicină veterinară</i>		
17	72	<i>Sănătate</i>	7	<i>Sănătate și asistență socială</i>
18	76	<i>Asistență socială</i>		
19	81	<i>Sfera deservirii</i>	8	<i>Servicii</i>
20	84	<i>Servicii transport</i>		
21	85	<i>Protecția mediului</i>		
22	86	<i>Servicii securitate</i>		

Procesele de restructurare a sistemului educațional din Moldova au demonstrat necesitatea sistematizării domeniilor de formare profesională și specialităților existente în republică în conformitate cu standardele internaționale. Activitățile au început cu elaborarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățămînt superior, ciclul I (Legea Republicii Moldova nr. 142–XVI din 07.07.2005), ținîndu-se cont de recomandările internaționale numai la nivelul domeniilor fundamentale ale ISCED.

Astfel, luînd în considerație particularitățile conținutului programelor naționale de studiu, actualmente există discrepanțe între domeniile de formare profesională din Nomenclator și domeniile detaliate ale ISCED, fapt care a determinat existența discrepanțelor între domeniile generale de studiu din Nomenclator și domeniile generale de studiu ale ISCED, atât în denumire, cât și în sistemul de codificare.

La elaborarea MoldCED s-a încercat de a repartiza programele naționale de studiu (specialitățile) Nomenclatorului nominalizat pe domenii generale de studiu ale ISCED, fapt care va permite, în funcție de necesități, agregarea lor în domenii fundamentale respective conform recomandărilor internaționale.

Repartizarea programelor naționale de studiu ale învățământului superior, ciclul I, în conformitate cu domeniile generale de studiu ale ISCED 1997, se prezintă după cum urmează:

Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I (Legea Republicii Moldova nr. 142–XVI din 07.07.2005)		Repartizarea în conformitate cu domeniile generale de studiu ale ISCED 1997
Cod	Denumirea domeniilor fundamentale, domeniilor generale de studiu, domeniilor de formare profesională, specialităților	Cod
1	2	3
1	EDUCAȚIE	
14	Științe ale educației	
141	Educație și formare profesională	
141.01	Matematică	14
141.02	Informatică	14
141.03	Fizică	14
141.04	Astronomie	14
141.05	Chimie	14
141.06	Biologie	14
141.07	Geografie	14
141.08	Limbi și literaturi	14
141.09	Limbi moderne	14
141.10	Istorie	14
141.11	Muzică	14
141.12	Arte plastice	14
141.13	Educație fizică	14
141.14	Educație tehnologică	14
141.15	Educație civică	14
142	Științe ale educației	
142.01	Pedagogie	14
142.02	Pedagogie preșcolară	14
142.03	Pedagogie în învățământul primar	14
142.04	Psihopedagogie	14
142.05	Psihopedagogie specială	14
142.06	Pedagogie profesională	14
142.07	Pedagogie socială	14
2	ȘTIINȚE UMANISTICE ȘI ARTE	
21	Arte	
211	Arte plastice	
211.1	Pictură	21
211.2	Grafică	21
211.3	Sculptură	21
212	Muzică și arte interpretative	
212.1	Interpretare instrumentală	21
212.2	Canto	21
212.3	Dirijare corală	21
212.4	Compoziție	21
212.5	Muzicologie	21
213	Arte audio-vizuale	
213.1	Regie, imagine film și televiziune	21
213.2	Multimedia, sunet, montaj	21
214	Design	
214.1	Design vestimentar	21
214.2	Design interior	21
215	Arte decorative	
215.1	Arte decorative	21
215.2	Restaurarea operelor de artă	21
216	Arte teatrale	
216.1	Actorie	21
216.2	Teatrologie	21
216.3	Scenografie	21
216.4	Regie	21
216.5	Coregrafie	21
22	Științe umanistice	
221	Filozofie	
221.1	Filozofie	22
222	Limbi și literaturi	
222.1	Limbi și literaturi	22
223	Limbi moderne și clasice	
223.1	Limbi moderne	22
223.2	Limbi clasice	22
224	Istorie	
224.1	Istorie	22
224.2	Arheologie	22
224.3	Muzeografie	22
224.4	Etnologie	22
225	Antropologie	
225.1	Antropologie	22
226	Culturologie	
226.1	Culturologie	22

1	2	3
227	Teologie	
227.1	Teologie	22
3	ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE ȘI DREPT	
31	Științe politice	
311	Științe politice	
311.1	Politologie	31
312	Relații internaționale	
312.1	Relații internaționale	31
313	Administrație publică	
313.1	Administrație publică	31
32	Științe sociale	
321	Sociologie	
321.1	Sociologie	31
322	Psihologie	
322.1	Psihologie	31
33	Asistență socială	
331	Asistență socială	
331.1	Servicii de asistență socială	76
34	Științe ale comunicării	
341	Jurnalism	
341.1	Jurnalism	32
342	Științe ale comunicării	
342.2	Științe ale comunicării	32
343	Activitate editorială	
343.3	Activitate editorială	32
344	Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică	
344.1	Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică	32
36	Științe economice	
361	Contabilitate	
361.1	Contabilitate	34
362	Marketing și logistică	
362.1	Marketing și logistică	34
363	Business și administrare	
363.1	Business și administrare	34
363.2	Achiziții	34
363.3	Managementul proprietății intelectuale	34
364	Finanțe	
364.1	Finanțe și bănci	34
365	Economie mondială și relații economice internaționale	
365.1	Economie mondială și relații economice internaționale	31
366	Economie generală	
366.1	Economie generală	31
367	Statistică și previziune economică	
367.1	Statistică și previziune economică	31
368	Cibernetică și informatică economică	
368.1	Cibernetică și informatică economică	31
369	Merceologie și comerț	
369.1	Merceologie și comerț	34
38	Drept	
381	Drept	
381.1	Drept	38
4	ȘTIINȚE	
42	Științe ale naturii	
421	Biologie	
421.1	Biologie	42
421.2	Biologie moleculară	42
421.3	Bioinginerie aplicată	42
422	Științele solului	
422.1	Științele solului	42
423	Geologie	
423.1	Geologie	44
424	Ecologie	
424.1	Ecologie	42
425	Geografie	
425.1	Geografie	44
426	Meteorologie	
426.1	Meteorologie	44
44	Științe exacte	
441	Fizică	
441.1	Fizică	44
441.2	Astronomie	44
442	Chimie	
442.1	Chimie	44
443	Matematică	
443.1	Matematică	46
443.2	Matematică aplicată	46
443.3	Statistică	46

1	2	3
444	Informatică	
444.1	Informatică	48
444.2	Management informațional	48
444.3	Informatică aplicată	48
5	INGINERIE, TEHNOLOGII DE PRELUCRARE, ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII	
52	Inginerie și activități inginerești	
521	Inginerie și tehnologii industriale	
521.1	Tehnologia construcțiilor de mașini	52
521.2	Construcții de echipamente și mașini agricole	52
521.3	Mașini și sisteme de producție	52
521.4	Ingineria sudării	52
521.5	Ingineria și managementul zăcămintelor, minerit	52
521.6	Utilaje și tehnologii de ambalare a produselor	52
521.7	Design industrial	52
521.8	Inginerie și management (pe ramuri)	52
521.9	Inginerie inovativă și transfer tehnologic	52
522	Inginerie mecanică	
522.1	Mașini și aparate în industria ușoară	52
522.2	Mașini și aparate în industria alimentară	52
522.3	Mașini și instalații frigorifice, sisteme de climatizare	52
522.4	Inginerie mecanică în construcții	52
523	Energetică	
523.1	Electroenergetică	52
523.2	Termoenergetică	52
523.3	Energetică netradițională	52
524	Inginerie electrică	
524.1	Electromecanică	52
524.2	Electricarea agriculturii	52
525	Electronică și comunicații	
525.1	Electronică	52
525.2	Sisteme optoelectronice	52
525.3	Teleradio comunicații	52
526	Ingineria sistemelor și calculatoarelor	
526.1	Calculatoare	52
526.2	Tehnologii informaționale	52
526.3	Automatică și informatică	52
526.4	Ingineria sistemelor biomedicale	52
527	Ingineria și tehnologia transporturilor	
527.1	Ingineria și tehnologia transportului auto	52
527.2	Ingineria și tehnologia transportului feroviar	52
527.3	Ingineria și tehnologia transportului naval	52
528	Ingineria agrară	
528.1	Mecanizarea agriculturii	52
529	Ingineria și managementul calității	
529.1	Ingineria și managementul calității	52
54	Tehnologii de fabricare și prelucrare	
541	Tehnologia produselor alimentare	
541.1	Tehnologia și managementul alimentației publice	54
541.2	Tehnologia produselor alimentare	54
541.3	Tehnologia vinului și a produselor obținute prin fermentare	54
542	Textile, vestimentație, încălțăminte și prelucrarea pielii	
542.1	Ingineria produselor textile și din piele	54
542.2	Design vestimentar industrial	54
543	Tehnologia materialelor	
543.1	Tehnologia prelucrării lemnului	54
543.2	Tehnologia produselor din ceramică și sticlă	54
543.3	Tehnologia materialelor metalice, plastice și compozite	54
543.4	Design și tehnologii poligrafice	54
55	Tehnologie chimică și biotehnologii	
551	Tehnologie chimică	
551.1	Tehnologie chimică	54
551.2	Tehnologie farmaceutică	54
551.3	Tehnologia produselor cosmetice și medicinale	54
552	Biotehnologii	
552.1	Biotehnologii	54
552.2	Biotehnologii industriale	54
58	Arhitectură și construcții	
581	Arhitectură și urbanism	
581.1	Arhitectură	58
581.2	Urbanism și amenajarea teritoriului	58
581.3	Restaurare	58
581.4	Design interior	58
582	Construcții și inginerie civilă	
582.1	Construcții și inginerie civilă	58
582.2	Ingineria materialelor și articolelor de construcție	58
582.3	Inginerie geotehnică	58
582.4	Construcția drumurilor, podurilor și căilor ferate	58

1	2	3
582.5	Inginerie antiincendii și protecție civilă	58
582.6	Ingineria și protecția apelor	58
582.7	Ingineria sistemelor de alimentare cu căldură și gaze, ventilație	58
583	Ingineria mediului	
583.1	Ingineria mediului	58
584	Cadastru și organizarea teritoriului	
584.1	Cadastru și organizarea teritoriului	58
584.2	Geodezie, topografie și cartografie	58
584.3	Evaluarea imobilului	58
6	AGRICULTURĂ	
61	Științe agricole	
611	Selecția și genetica culturilor agricole	
611.1	Selecția și genetica culturilor agricole	62
612	Protecția plantelor	
612.1	Protecția plantelor	62
613	Agronomie	
613.1	Agronomie	62
614	Zootehnie	
614.1	Zootehnie	62
615	Horticultură	
615.1	Horticultură	62
616	Silvicultură și grădini publice	
616.1	Silvicultură și grădini publice	62
617	Viticultură și vinificație	
617.1	Viticultură și vinificație	62
618	Biotehnologii agricole	
618.1	Biotehnologii agricole	62
64	Medicină veterinară	
641	Medicină veterinară	
641.1	Medicină veterinară	64
7	SĂNĂTATE	
71	Medicină	
711	Medicină generală	
711.1	Medicină generală	72
712	Stomatologie	
712.1	Stomatologie	72
713	Sănătate publică	
713.1	Sănătate publică	72
714	Pediatrie	
714.1	Pediatrie	72
72	Farmacie	
721	Farmacie	
721.1	Farmacie	72
8	SERVICII	
81	Servicii publice	
811	Servicii	
811.1	Servicii	81
812	Turism	
812.1	Turism	81
82	Cultură fizică și sport	
821	Educație fizică și sport	
821.1	Educație fizică și sport	81
822	Cultură fizică recreativă	
822.1	Cultură fizică recreativă	81
823	Cultură fizică de recuperare	
823.1	Cultură fizică de recuperare	81
84	Servicii transport	
841	Servicii transport	
841.1	Tehnologii de operare în transport (auto, aerian, feroviar, naval)	84
85	Protecția mediului	
851	Protecția mediului	
851.1	Protecția mediului	85
852	Securitate ecologică	
852.1	Securitate ecologică	85
86	Protecție, pază și securitate	
861	Protecție, pază și securitate	
861.1	Securitate civilă și ordinea publică	86
862	Servicii de securitate a proprietății	
862.1	Servicii de securitate a proprietății	86
863	Servicii antiincendii	
863.1	Servicii antiincendii	86
87	Militărie	
871	Infanterie	
871.1	Infanterie	86
872	Artilerie	
872.1	Artilerie	86
873	Transmisiuni	
873.1	Transmisiuni	86
874	Grăniceri	
874.1	Grăniceri	86
875	Carabinieri	
875.1	Carabinieri	86

Классификация образовательных программ Республики Молдова (MoldCED)

Предисловие

Разработка этой публикации является составной частью деятельности компонента Статистика образования в Молдове в рамках проекта TACIS 7 (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States) – Реформирование официальной статистики в Казахстане, Кыргызстане и Молдове.

Программа TACIS была организована Европейским Союзом в целях предоставления финансово-технической помощи странам Восточной Европы и Центральной Азии, главным образом для усиления процесса перехода стран к рыночной экономике.

Компонент Статистика образования в рамках проекта TACIS 7 осуществлялся в Молдове под руководством и с помощью эксперта ICON-INSTITUT Public Sector GmbH, Кельн, Германия, как исполнитель от Комиссии Евросоюза.

ВВЕДЕНИЕ

Эта публикация была разработана Национальным бюро статистики Республики Молдова в тесном сотрудничестве с Министерством просвещения, молодежи и спорта Республики Молдова. Она предлагает краткий обзор национальных образовательных программ в соответствии с Международной Стандартной Классификацией Образования (МСКО 1997) Организации Объединенных Наций по Вопросам Образования, Науки и Культуры (UNESCO), которая является пересмотренной версией оригинала МСКО 1976.

Кроме того, были использованы обновленные концепции и определения из следующих двух источников: Классификация образовательных программ: Руководство Организации Экономического Сотрудничества и Развития (OECD) для внедрения МСКО 1997 в странах OECD (1999) и Руководство для общего сбора данных UNESCO, OECD, EUROSTAT (UOE 2004).

Классификация образовательных программ Молдовы была разработана в соответствии с МСКО 1997, которая является многоцелевой системой, предназначенной для анализа политики в области образования и принятия решений, независимо от структуры национальной системы образования и от того, на каком этапе экономического развития находится страна. Базовая концепция и определения МСКО 1997 были разработаны таким образом, чтобы они были универсально действующими и не зависели от конкретных обстоятельств в рамках национальной системы образования. Однако общая система должна включать определения и указания, которые охватывают весь круг вопросов, связанных с образовательными системами. Классификация может быть использована для статистики многих различных аспектов образования, таких как охват, людские и финансовые ресурсы, вложенные в образование, уровень образования населения и др.

Таким образом, Классификация образовательных программ Молдовы (MoldCED) основывается на концепциях и определениях МСКО 1997, принимая во внимание Закон об образовании № 547-XIII от 21.07.1995, а также его последующие изменения и дополнения: № 237-XV от 13.06.2003, № 346-XV от 25.07.2003, № 71-XVI от 05.05.2005, Постановления Правительства № 1224 от 09.11.2004, № 1245 от 12.11.2004 и др.

Кроме того, следует отметить, что вся статистическая деятельность в Молдове осуществляется в соответствии с Законом Республики Молдова № 412-XV от 09.12.2004 «Об официальной статистике».

1. ЦЕЛЬ

Классификация образовательных программ Молдовы (MoldCED) призвана служить соответствующим инструментом для сбора, обобщения и предоставления сопоставимых показателей и статистических данных по образованию, как на национальном, так и на международном уровне. Она содержит стандартные концепции и определения, охватывает все возможности обучения детей, молодежи и взрослых, носящие организованный и устойчивый характер, включая тех, у кого особые образовательные потребности, независимо от типа учебного заведения или учреждения, которое обеспечивает такое обучение, или формы, в которой образование осуществляется.

2. ОХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В соответствии с определениями, первоначально разработанными UNESCO для целей МСКО, под термином **«образование»** понимается **организованная и обладающая преемственностью коммуникация**, преследующая цель **обучения**. В этой формулировке ключевые термины понимаются следующим образом:

«Коммуникация» – отношения между двумя или более лицами, связанные с передачей информации (знаний, идей, мыслей, стратегий и т.д.). Коммуникация может быть словесной или несловесной, прямой/личной или косвенной/на расстоянии, на основе использования самых разнообразных видов связи и средств.

«Организованная» – структурно спланированная или имеющая определенную последовательность коммуникация, преследующая определенные цели. Она подразумевает участие учреждения, создающего учебную среду, и наличие того или иного метода обучения. В основе такого метода, как правило, находится преподаватель, т.е. лицо, которое участвует в коммуникации и передает знания и навыки с целью обеспечения обучения.

«Обладающая преемственностью» означает, что обучению свойственны элементы длительности и непрерывности.

«Обучение» предполагает любое улучшение в поведении, информированности, знаниях, понимании, взглядах, ценностях или навыках, которые могут быть накоплены и не могут быть приписаны к физическому росту или развитию унаследованных способностей.

Из этого следует, что **«образование»**, для целей этой классификации, исключает: коммуникацию, которая не направлена на обеспечение обучения; различные формы обучения, которые не носят организованный характер.

Для целей MoldCED были использованы определения согласно МСКО, учитывая культурные и социально-экономические особенности страны.

MoldCED охватывает все **формальное** или **первоначальное образование**, которое определяется как образование, получаемое лицами в процессе подготовки к началу их трудовой деятельности. Таким образом, она включает всю образовательную деятельность детских садов, школ и учебных заведений среднего профессионального образования, среднего специального образования, а также высшего образования. Как правило, первоначальное образование осуществляется в специально организованных помещениях, предполагающих наличие соответствующего оснащения и предоставляется в рамках системы формального образования, охватывающего школы, колледжи, университеты и др.

Кроме того, MoldCED **включает** образование учащихся с **особыми потребностями** и **вечернее образование**, если это образование является частью формального образования.

Исключается **неформальное образование**.

3. КОНЦЕПЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОГРАММ В СООТВЕТСТВИИ С УРОВНЕМ И НАЗНАЧЕНИЕМ

Базовой единицей классификации является программа образования.

Программы образования определяются исходя из содержания образования, в качестве набора или последовательности образовательных мероприятий, которые организованы таким образом, чтобы достичь заранее определенной цели или конкретной группы задач в области образования. Цели могут, например, заключаться в подготовке к более продвинутому обучению, к квалификации для получения работы или нескольких работ, или просто в расширении знаний и понимании предмета.

Понятие «уровней» образования в широком смысле слова относится к градации учебного опыта и знаний, как того требует содержание программы обучения, если участники могут с разумной степенью уверенности ожидать, что ими будут приобретены знания, навыки и способности, которые предусмотрены соответствующей программой.

Для определения уровня, к которому та или иная программа может быть отнесена, были использованы несколько критериев. В зависимости от уровня и вида соответствующего образования, была установлена иерархическая система соотношения между критериями: главные критерии и вспомогательные критерии (типичная квалификация, необходимая для поступления, минимальные требования для поступления, минимальный возраст, квалификация персонала и т.д.). Критерии были использованы таким образом, чтобы они не исключали, а скорее дополняли друг друга. Путем применения указанных критериев был определен уровень программы.

Для большинства уровней предусмотрена подклассификация в соответствии с ориентацией программы, т.е. действительно ли они имеют цель подготовить учащихся к профессиональной деятельности и в какой степени. Таким образом, образовательные программы подразделяются на три категории:

А Общее образование

Программы, которые в основном предназначены подвести учащихся к более глубокому пониманию предметов, в целях их подготовки к дальнейшему образованию на этом же или более высоком уровне. К этой категории относятся программы главным образом с общей (непрофессиональной) ориентацией. Содержание профессиональных или технических программ составляет менее 25%.

В Допрофессиональное или дотехническое образование

Программы, которые главным образом нацелены на знакомство участников с процессом труда и их подготовку для дальнейшего поступления на программы профессионального и технического обучения. Успешное завершение таких программ еще не ведет к соответствующим профессиональным или техническим квалификациям, пользующимся спросом на рынке труда. Здесь содержание профессиональных или технических программ составляет не менее 25%.

С Профессиональное или техническое образование

Программы, которые предназначены для приобретения практических навыков, необходимых для работы по конкретной специальности или профессии. Успешное завершение таких программ ведет к приобретению пользующихся спросом на рынке труда профессиональных квалификаций.

Для Уровня 5 (Высшее образование) предусмотрена подклассификация в соответствии с дополнительными параметрами (вид и совокупная теоретическая длительность программ) на следующие две категории:

5А – Программы теоретического характера дают уровень образования, требуемый для работы по профессии с высокой квалификацией или доступа к программе продвинутых научных исследований; должны иметь минимальную совокупную теоретическую длительность (на уровне высшего образования) эквивалентную трем годам дневного обучения; обычно требуется, чтобы преподавательский персонал обладал высоким научным уровнем.

5В – Программы имеют практическую ориентацию на конкретную профессию и не дают непосредственного доступа к программе продвинутых научных исследований; соответствует, как минимум, двум годам дневного обучения; обеспечивают доступ к профессии.

4. СТРУКТУРА СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ МОЛДОВЫ

ISCED 1997	Уровень	Национальные образовательные программы
Pre-primary education	0	Дошкольное образование (включая обязательную подготовку к школе)
Primary education	1	Начальное образование
Lower secondary education	2	Первый этап среднего образования (гимназическое)
Upper secondary education	3	Второй этап среднего образования: общее среднее лицейское среднее профессиональное
Post-secondary, non-tertiary education	4	Среднее специальное образование
First stage of tertiary education (not leading directly to an advanced research qualification)	5	Высшее образование
Second stage of tertiary education (leading to an advanced research qualification)	6	Докторантура Постдокторантура

5. КРАТКИЙ ОБЗОР УРОВНЕЙ ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Уровень МСКО 1997	Ориентация программы *	Национальное название программы	Соответствующее название программы на английском языке	Минимальные вступительные требования	Документ об окончании (диплом и свидетельство)	Типичный возраст начала обучения	Теоретическая продолжительность программы
0(I)		Дошкольное образование	Non-compulsory pre-school education			3	3
0(II)		Обязательная подготовка к школе	Compulsory pre-school preparation			6	1
1		Начальное образование	Primary education (grades I-IV)			7	4
2A	G	Гимназическое образование	Lower secondary education (gymnasium: grades V-IX)	1	Свидетельство об окончании гимназии	11	5
3A	G	Общее среднее образование	Upper secondary education (general secondary school: grades X-XI)	2A	Аттестат о получении общего среднего образования	16	2
3A	G	Лицейское образование	Upper secondary education (lyceum: grades X-XII)	2A	Диплом бакалавра	16	3
3B**	G P	Среднее профессиональное образование (профессиональный лицей)	Vocational education (professional lyceum)	2A	Диплом бакалавра Свидетельство о присвоении квалификации	16	3-4
3B	G P	Среднее профессиональное образование (профессиональное училище)	Vocational education (professional school)	2A	Свидетельство о присвоении квалификации Аттестат о получении общего среднего образования	16	3
3C	P	Среднее профессиональное образование (профессиональное училище)	Vocational education (professional school)	3A	Свидетельство о присвоении квалификации	18 (19)	1
3C	P	Среднее профессиональное образование (ремесленное училище)	Vocational education (school of trades)	2A 3A	Свидетельство о присвоении квалификации	16 18 (19)	1-2
3C***	G P	Среднее профессиональное образование (многопрофильные группы)	Vocational education (polyvalent groups)	Ступень I многопрофильные группы Ступень II многопрофильные группы	Свидетельство о присвоении квалификации Диплом бакалавра Диплом техника (технолога)	18 20	2 1
4A(I)		Среднее специальное образование (колледж)	Post-secondary, non-tertiary education (college)	2A	Диплом бакалавра Диплом о среднем специальном образовании	16	4-5
4A(II)		Среднее специальное образование (колледж)	Post-secondary, non-tertiary education (college)	3A 3B	Диплом о среднем специальном образовании	18 (19)	2-3
5A***		Высшее образование (за исключением медицины и фармации)	Higher education (medicine and pharmacy excluded)	3A	Диплом лицензиата	18 (19)	4-6
5A(мед)		Высшее специальное образование в области медицины и фармации	Higher education in medicine or pharmacy	3A	Диплом о высшем образовании в области медицины или фармации	18 (19)	4-6
5A(I)**		Высшее образование на получение степени лицензиата (за исключением медицины и фармации)	Higher education (licenciat), medicine and pharmacy excluded	3A 3B	Диплом лицензиата	18 (19)	3-4

Уровень МСКО 1997	Ориентация программы *	Национальное название программы	Соответствующее название программы на английском языке	Минимальные вступительные требования	Документ об окончании (диплом и свидетельство)	Типичный возраст начала обучения	Теоретическая продолжительность программы
5A(II)**		Высшее образование на получение степени мастерата	Higher education (masterat)	5A(I) 5A(мед)	Диплом мастерата	21-23	1-2
5B**		Высшее образование (непрерывное профессиональное образование)	Higher education (continuing)	5A 5A(I) 5A(мед)	Диплом о дополнительной профессиональной квалификации		2
6***		Постуниверситетская специализация	Post-university speciali- zation	5A 5A(мед)	Диплом мастерата		1-2
6(мед I)		Постуниверситетское образование (резидентура)	Post-university education in medicine and pharmacy	5A(мед)	Диплом лицен- циата		2-5
6(мед II)		Постуниверситетская специализация (клинический секундарнат)	Post-university speciali- zation	6(мед I)	Сертификат о специализиро- ванном постуни- верситетском образовании		2
6(I)		Докторантура	Doctorate	5A 5A(II) 6 6(мед I)	Диплом доктора наук		3-4
6(II)		Постдокторантура	Post-doctorate	6(I)	Диплом доктора- хабилитата		

* G – общее P – профессиональное

** – на этапе внедрения

*** – на переходном этапе/этапе завершения

6. ОПИСАНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УРОВНЕЙ

УРОВЕНЬ 0 – ДОШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

(1) Основные характеристики

Дошкольное образование определяется как первоначальный этап организованного образования, предназначено в первую очередь приучить детей младшего возраста к школьной обстановке, т.е. служит мостом между домашней и школьной атмосферой.

Осуществляется в дошкольных учреждениях (ясли-сад, детский сад и др.) и имеет целью удовлетворение образовательных потребностей детей в возрасте не менее 3 лет. Такой возраст был выбран потому, что программы, предназначенные для детей более младшего возраста, обычно не удовлетворяют образовательных критериев МСКО.

Педагогический персонал имеет соответствующую квалификацию для внедрения куррикулума с образовательными элементами и реализации воспитательных программ для детей.

Эта деятельность, как правило, отличается от услуг, предоставляемых в домашней или семейной обстановке.

Этот уровень включает организованное обучение детей с особыми образовательными потребностями, которое может также предоставляться в специальных группах и специальных детских садах.

В Республике Молдова доначальное образование осуществляется на 2-х подуровнях:

а) Подуровень 0(I) – Дошкольное образование

(2) Назначение программы и соответствующие учреждения

Программа включает воспитательную и обучающую деятельность для детей дошкольного возраста, не является обязательной и осуществляется в дошкольных учреждениях различных типов (ясли-сад, детский сад). Основной целью программы является развитие творческих способностей детей путем реализации психофизиологического и интеллектуального потенциала.

(3) Критерии классификации

Типичный возраст начала

3 года

Теоретическая продолжительность программы

3 года

б) Подуровень 0(II) – Обязательная подготовка к школе

(2) Назначение программы и соответствующие учреждения

Подготовка детей к школе обязательна и осуществляется в подготовительных группах детского сада или подготовительных классах при школах. Программа нацелена на всестороннюю подготовку детей к жизни, связанную с интеграцией в школьную среду, а именно для поступления в начальную школу.

(3) Критерии классификации

Типичный возраст начала

6 лет

Теоретическая продолжительность программы

1 год

УРОВЕНЬ 1 – НАЧАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

(1) Основные характеристики

Начальное образование является началом обязательного систематического обучения. Программа предназначена для предоставления учащимся основательного базового образования – научить чтению, письму и математике вместе с элементарным пониманием других предметов, таких как природоведение, искусство, музыка и т.д.

(2) Назначение программы и соответствующие учреждения

Программа охватывает I-IV классы и является обязательной. Организуется по дневной форме обучения в начальных школах, которые могут функционировать как отдельно, так и в составе общеобразовательной средней школы, гимназия, лицея. Способствует формированию свободной творческой личности ребенка, развитию интеллектуальных способностей, созданию навыков чтения, письма и счета, а также развитию способностей к общению, включая базовые знания современных языков.

(3) Критерии классификации

Типичный возраст начала
7 лет

В первый класс принимаются дети, которым исполняется 7 лет в соответствующем календарном году. Прием в школу детей, которым исполняется 6 лет до 1 сентября, осуществляется на основании заявления родителей и в зависимости от степени их психосоматического развития.

Теоретическая продолжительность программы
4 года

УРОВЕНЬ 2 – ПЕРВЫЙ ЭТАП СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

КАТЕГОРИЯ 2А – Общее образование (гимназия)

(1) Основные характеристики

Первый этап среднего образования нацелен на завершение базового (обязательного) образования, который начинается на Уровне 1 – Начальное образование. Программа Уровня 2 характеризуется большей предметной ориентацией при специализации преподавателей и чаще всего несколько преподавателей проводят занятия по своим специальным предметам.

(2) Ориентация программы и соответствующие учреждения

Программа охватывает V-IX классы, является обязательной и осуществляется по дневной форме обучения в гимназиях, которые могут функционировать как отдельно, так и в составе общеобразовательной средней школы, лицея. Способствует развитию умственных способностей и наклонностей учащихся, и готовит их к Уровню 3 (общему среднему, лицейскому или профессиональному образованию).

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования
Уровень 1 (Начальное образование)

Типичный возраст начала
11 лет

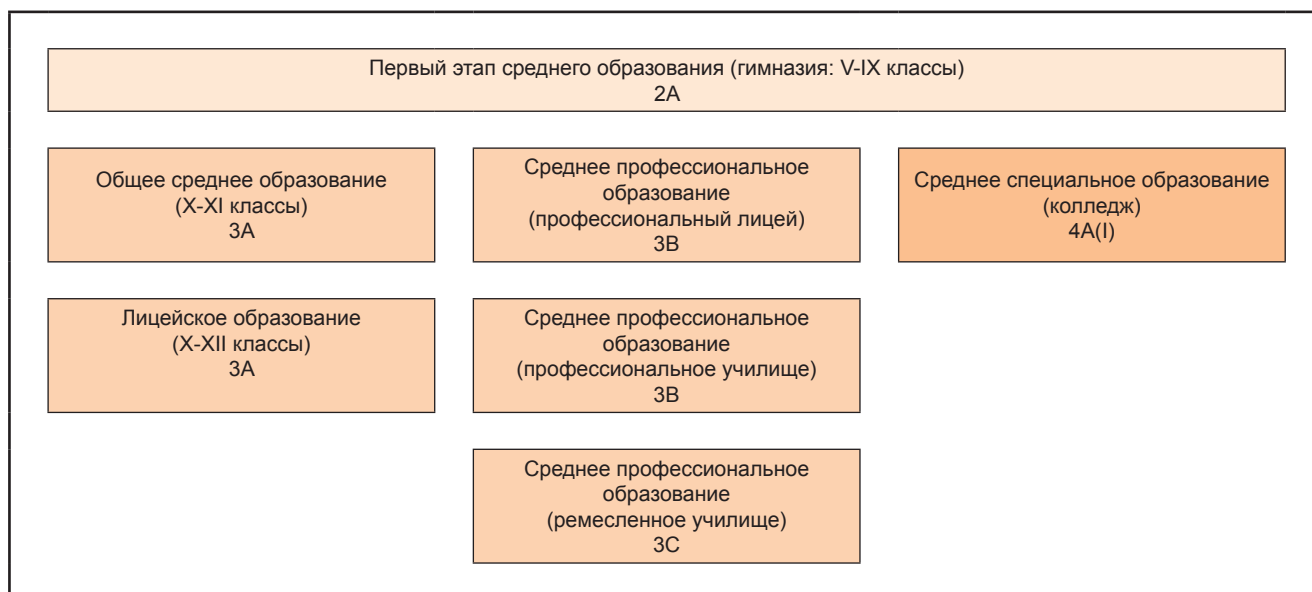
Теоретическая продолжительность программы
5 лет

Совокупная продолжительность образования до окончания программы
9 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Свидетельство об окончании гимназии

(5) Возможности последующего образования



УРОВЕНЬ 3 – ВТОРОЙ ЭТАП СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

(1) Основные характеристики

На завершающем этапе среднего образования программы предназначены для дальнейшего изучения определенных предметов и обычно педагогический персонал должен иметь более высокую специализацию или квалификацию, чем на первом этапе среднего образования – Уровне 2.

(2) Ориентация программ и соответствующие учреждения

Этот уровень образования не является обязательным. Обеспечивает фундаментальную теоретическую подготовку или подготовку по определенной специальности. Программы предоставляются средними общеобразовательными школами, лицеями, профессиональными и ремесленными училищами.

КАТЕГОРИЯ 3А

а) Подкатегория 3А – Общее среднее образование

Программа организована для выпускников гимназий и обеспечивает фундаментальную теоретическую подготовку и формирование общей культуры, необходимой для продолжения обучения. Осуществляется по дневной форме обучения в средних общеобразовательных школах с продолжительностью 2 года (X-XI классы) или по вечерней форме обучения.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования
Категория 2А

Типичный возраст начала
16 лет

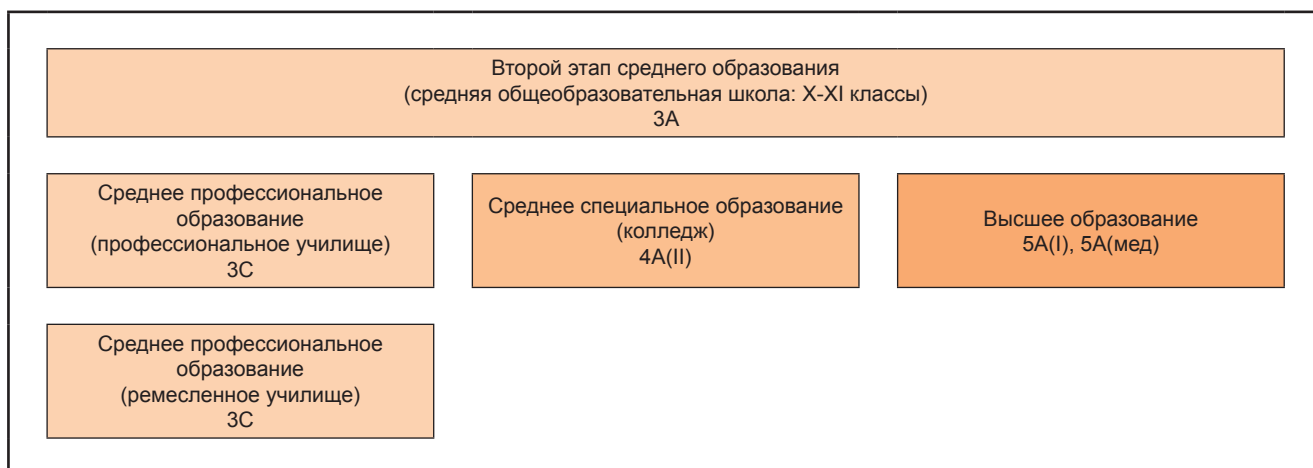
Теоретическая продолжительность программы
2 года

Совокупная продолжительность образования до окончания программы
11 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Аттестат о получении общего среднего образования

(5) Возможности последующего образования



б) Подкатегория 3А – Лицейское образование

Программа организована для выпускников гимназий и обеспечивает фундаментальную теоретическую подготовку и формирование общей культуры, необходимой для продолжения обучения в учебных заведениях высшего, среднего специального или среднего профессионального образования. Осуществляется по дневной форме обучения в лицеях с продолжительностью 3 года (X-XII классы) или по вечерней форме обучения.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Категория 2А

Типичный возраст начала

16 лет

Теоретическая продолжительность программы

3 года

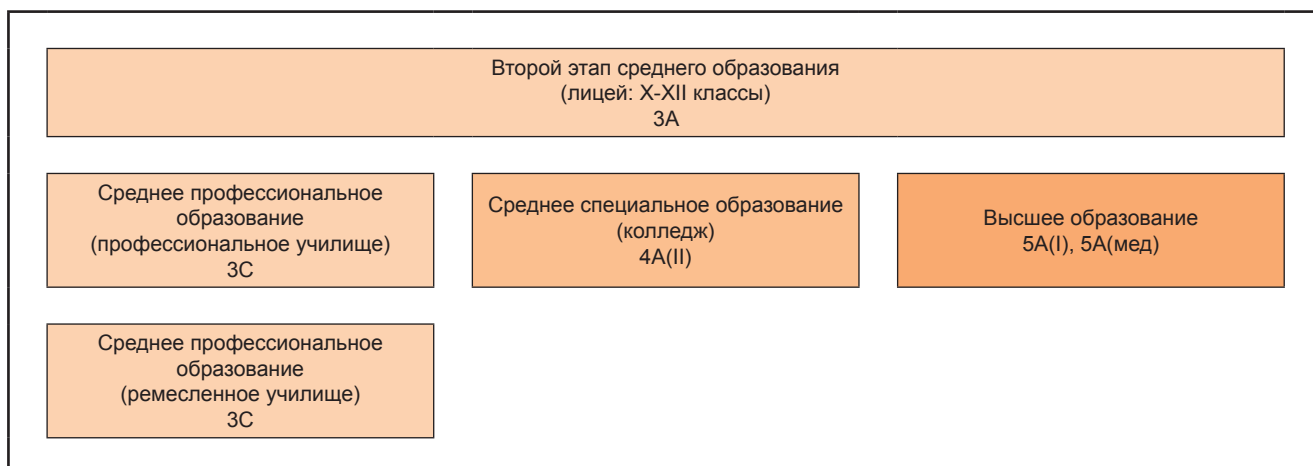
Совокупная продолжительность образования до окончания программы

12 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом бакалавра

(5) Возможности последующего образования



КАТЕГОРИЯ 3В

а) Подкатегория 3В – Среднее профессиональное образование/профессиональный лицей (на этапе внедрения)

Программа предназначена обеспечивать наряду с теоретической подготовкой и подготовку по определенной профессии для выпускников гимназий. Осуществляется в профессиональных лицеях с продолжительностью 3 года (по некоторым специальностям, в зависимости от сложности – 4 года). Содержание программы имеет профессионально-техническую ориентацию в объеме 35-40%.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования
Категория 2А

Типичный возраст начала
16 лет

Теоретическая продолжительность программы
3-4 года

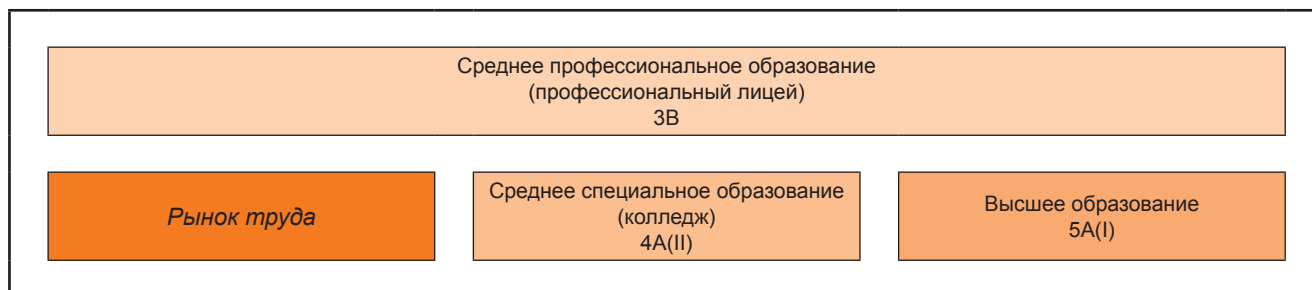
Совокупная продолжительность образования до окончания программы
12 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом бакалавра

Свидетельство о присвоении квалификации

(5) Возможности последующего образования или занятия



б) Подкатегория 3В – Среднее профессиональное образование/профессиональное училище

Программа предоставляет наряду с общим средним образованием и подготовку по определенной профессии для выпускников гимназий. Осуществляется в профессиональных училищах с продолжительностью 3 года.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования
Категория 2А

Типичный возраст начала
16 лет

Теоретическая продолжительность программы
3 года

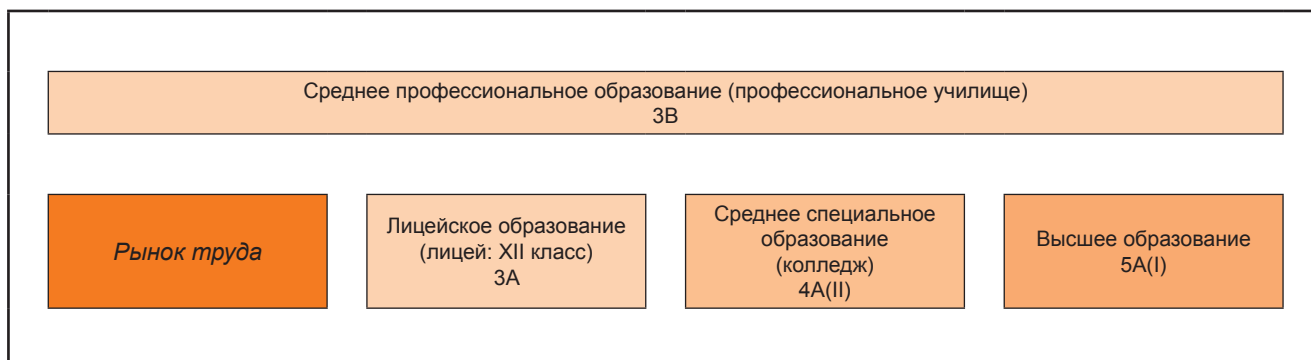
Совокупная продолжительность образования до окончания программы
12 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Свидетельство о присвоении квалификации

Аттестат о получении общего среднего образования

(5) Возможности последующего образования или занятия



КАТЕГОРИЯ 3С

а) Подкатегория 3С – Среднее профессиональное образование/профессиональное училище

Программа предоставляет подготовку по одной или нескольким родственным профессиям для выпускников средних общеобразовательных школ и лицеев. Осуществляется в профессиональных училищах с продолжительностью 1 год.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Категория 3А

Типичный возраст начала

18 (19) лет

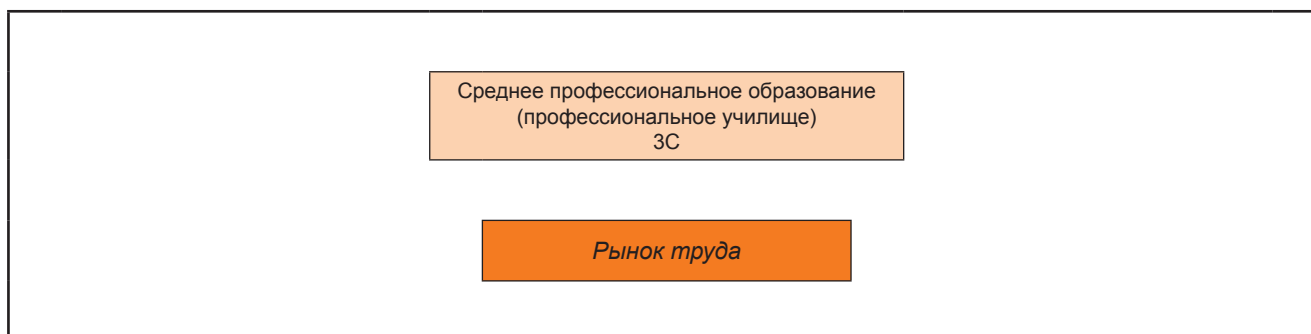
Теоретическая продолжительность программы

1 год

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Свидетельство о присвоении квалификации

(5) Возможности последующего занятия



б) Подкатегория 3С – Среднее профессиональное образование/ремесленное училище

Программа предоставляет подготовку по одной или нескольким родственным специальностям для выпускников гимназий, средних общеобразовательных школ и лицеев. Осуществляется в ремесленных училищах со сроком обучения 1-2 года.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Категория 2А

Категория 3А

Типичный возраст начала

16 лет

18 (19) лет

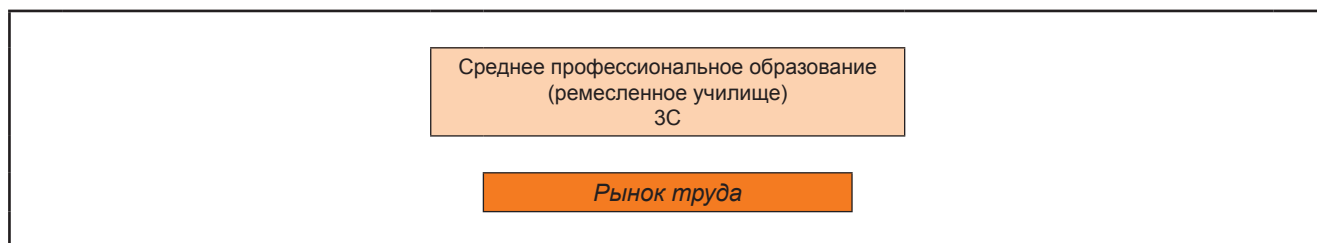
Теоретическая продолжительность программы

1-2 года

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Свидетельство о присвоении квалификации

(5) Возможности последующего занятия



с) Подкатегория 3С – Среднее профессиональное образование /многопрофильные группы (на этапе завершения)

Программа обеспечивает углубление профессиональной подготовки до уровня мастера для выпускников I степени и до уровня техника (технолога) для выпускников II степени многопрофильных групп профессиональных училищ. Согласно закону № 346-ХV от 25.07.2003 прием в многопрофильные группы был прекращен.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Ступень I многопрофильные группы

Ступень II многопрофильные группы

Типичный возраст начала

18 лет

20 лет

Теоретическая продолжительность программы

1-2 года

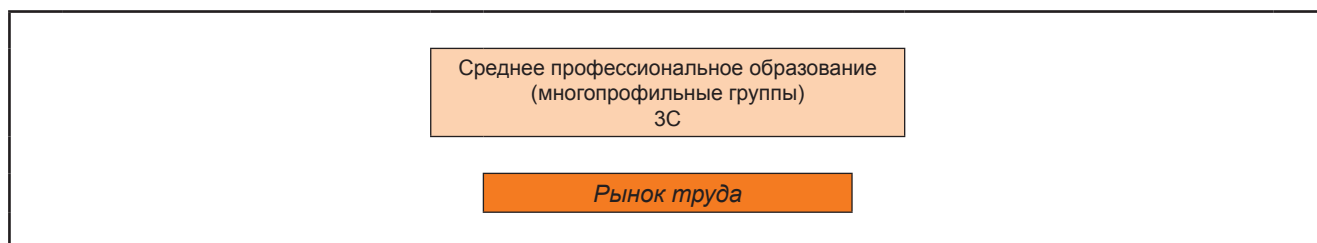
(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Свидетельство о присвоении квалификации

Диплом бакалавра

Диплом техника (технолога)

(5) Возможности последующего занятия



УРОВЕНЬ 4 – СРЕДНЕЕ СПЕЦИАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

КАТЕГОРИЯ 4А

(1) Основные характеристики

Эти программы находятся на границе между средним и высшим образованием. Они часто охватывают второй этап среднего образования и/или профессиональное содержание этого уровня выше, чем на втором этапе среднего образования. Содержание программы более специализировано или детализировано и в некоторых случаях занятия более сложные, чем предлагаемые на втором этапе среднего образования.

(2) Ориентация программ и соответствующие учреждения

В Молдове среднее специальное образование осуществляется на 2-х подкатегориях: 4А(I) и 4А(II). Обеспечивает подготовку специалистов среднего уровня. Обе программы предоставляются колледжами.

а) Подкатегория 4А(I) – Колледж после первого этапа среднего образования

Эта программа обеспечивает как подготовку специалистов среднего уровня, так и получение лицейского образования. Осуществляется для выпускников гимназий, по дневной форме обучения с продолжительностью 4-5 лет (5 лет – медицинский профиль).

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Категория 2А

Типичный возраст начала

16 лет

Теоретическая продолжительность программы

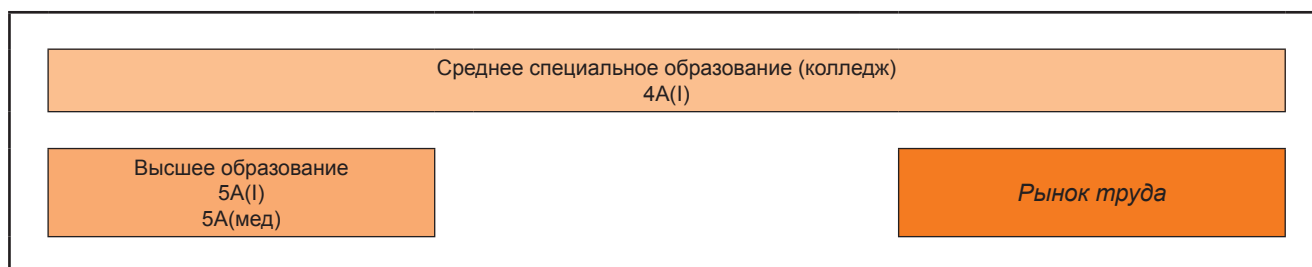
4-5 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом бакалавра

Диплом о среднем специальном образовании

(5) Возможности последующего образования или занятия



б) Подкатегория 4А(II) – Колледж после второго этапа среднего образования

Осуществляется для выпускников средних общеобразовательных школ, лицеев и профессиональных училищ, по дневной форме обучения с продолжительностью 2-3 года (3 года – медицинский профиль) и заочной форме обучения.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Категория 3А

Категория 3В

Типичный возраст начала

18 (19) лет

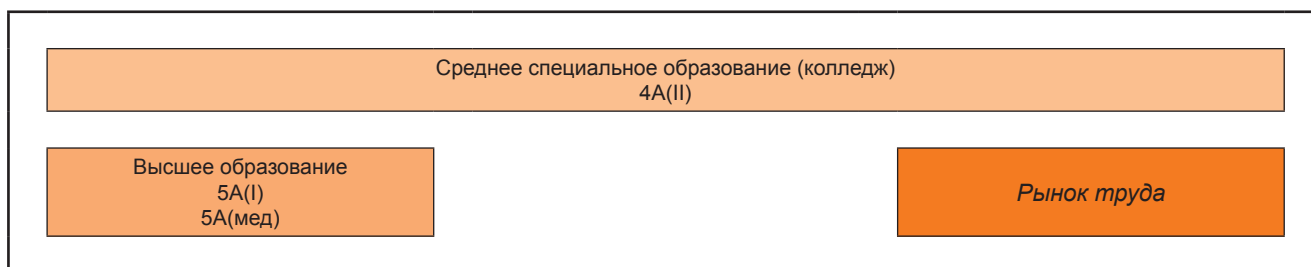
Теоретическая продолжительность программы

2-3 года

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом о среднем специальном образовании

(5) Возможности последующего образования или занятия



**УРОВЕНЬ 5 – ПЕРВЫЙ ЭТАП ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
(не ведущий непосредственно к продвинутой научной квалификации)**

КАТЕГОРИЯ 5А

(1) Основные характеристики

Программы Категории 5А имеют более продвинутое содержание образования, чем те, которые предлагаются на Уровне 3 и Уровне 4, что способствует углублению и расширению знаний.

(2) Назначение программ и соответствующие учреждения

Программы теоретического характера дают уровень образования, требуемый для работы по профессии с высокой квалификацией или доступа к программе продвинутых научных исследований.

Эти программы осуществляются высшими учебными заведениями: институтами, университетами и академиями.

**а) Подкатегория 5А – Высшее образование, за исключением медицины и фармации
(на этапе завершения)**

Программа предоставляет высшее образование со специализацией по выбранной профессии. Учебный процесс осуществляется по дневной и заочной формам обучения.

Начиная с учебного года 2005/2006 в соответствии с Законом № 71-ХVI от 05.05.2005 высшее образование, за исключением медицинского и фармацевтического, осуществляется в два цикла (лиценциат и мастерат). Студенты, поступившие в высшие учебные заведения до вступления в силу Закона № 71-ХVI от 05.05.2005, завершают обучение по правилам, установленным законодательством, действовавшим до вступления в силу настоящего закона.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования
Категория 3А

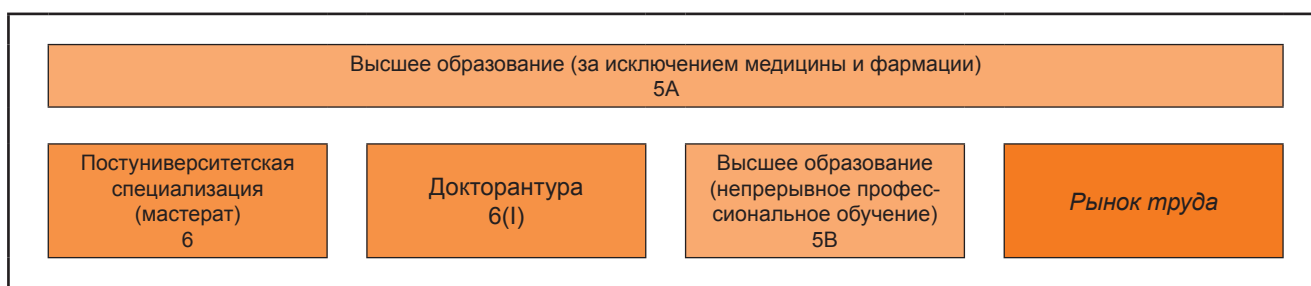
Типичный возраст начала
18 (19) лет

Теоретическая продолжительность программы
4-6 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом лиценциата

(5) Возможности последующего образования или занятия



б) Подкатегория 5А(мед) – Высшее образование в медицине и фармации

Программа предоставляет высшее специальное образование по дневной форме обучения с продолжительностью 4-6 лет. Диплом о высшем образовании в медицине и фармации предоставляет возможность на продолжение постуниверситетского образования в резидентуре по специализациям или в учреждении высшего образования на получение степени мастера в области научных исследований.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования
Категория 3А

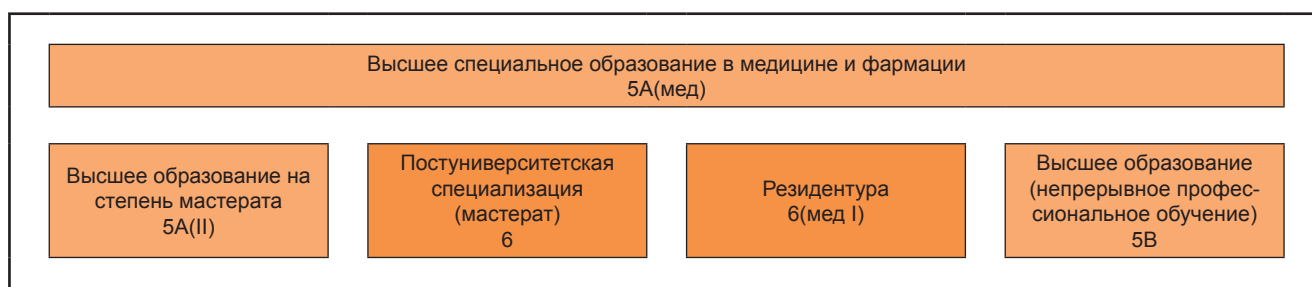
Типичный возраст начала
18 (19) лет

Теоретическая продолжительность программы
4-6 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом о высшем образовании в медицине или фармации

(5) Возможности последующего образования или занятия



с) Подкатегория 5А(I) – Лицензиат (на этапе внедрения)

Программа для получения степени лицензиата осуществляется как I цикл высшего образования по дневной и заочной формам обучения, исключает медицину и фармацию. Продолжительность программы составляет 3-4 года и соответствует 60 взаимозачетным учебным кредитам за каждый год обучения («European Credits Transfer System»).

Диплом лицензиата подтверждает, что его обладатель овладел общими знаниями и навыками для продолжения обучения по II циклу, а также первоначальную профессиональную подготовку, позволяющую ему трудоустроиться.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования
Категория 3А
Категория 3В

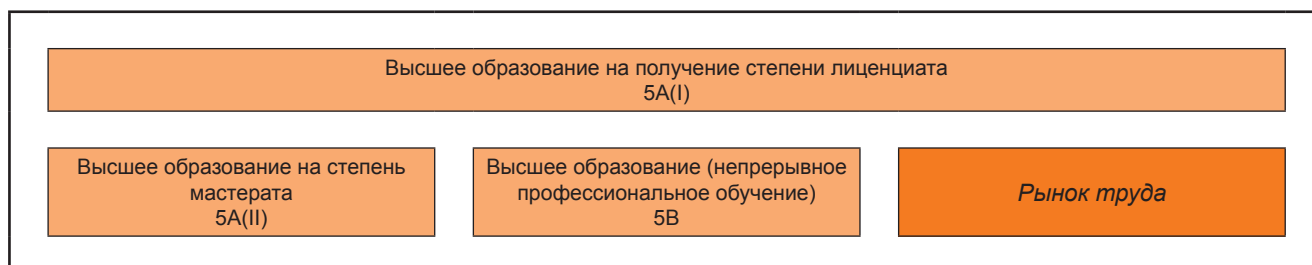
Типичный возраст начала
18 (19) лет

Теоретическая продолжительность программы
3-4 года

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом лицензиата

(5) Возможности последующего образования или занятия



d) Подкатегория 5A(II) – Мастерат (на этапе внедрения)

Программа для получения степени мастера осуществляется как II цикл для обладателей диплома лицензиата и, как правило, по дневной форме обучения. Продолжительность программы составляет 1-2 года и соответствует 60-120 взаимозачетным учебным кредитам. Осуществляется для исследовательского и профессионального видов деятельности (для медицины и фармации только в области научных исследований), и является обязательным промежуточным этапом для поступления в докторантуру или обеспечивает углубление специализации в определенной области.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Подкатегория 5A(I)

Подкатегория 5A(мед)

Типичный возраст начала

21-23 года

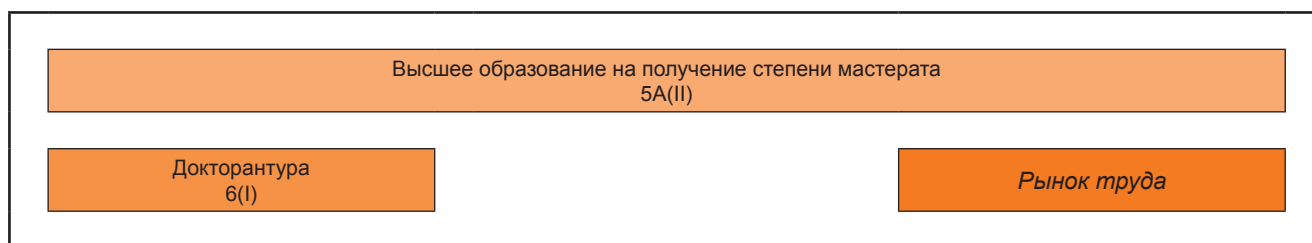
Теоретическая продолжительность программы

1-2 года

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом мастера

(5) Возможности последующего образования или занятия



КАТЕГОРИЯ 5B – Высшее образование – непрерывное профессиональное обучение (на этапе внедрения)

(1) Основные характеристики

Программа осуществляется как непрерывное профессиональное образование на базе высшего образования. Обеспечивает доступ к профессии и адаптирована к рынку труда, продолжительность программы – как минимум 2 года дневного обучения.

(2) Назначение программы

Непрерывное профессиональное образование реализуется с помощью программ профессиональной переподготовки для получения дополнительной квалификации (на базе высшего образования) и адаптирована к постоянно меняющимся социально-экономическим условиям.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Подкатегория 5A

Подкатегория 5A(I)

Подкатегория 5A(мед)

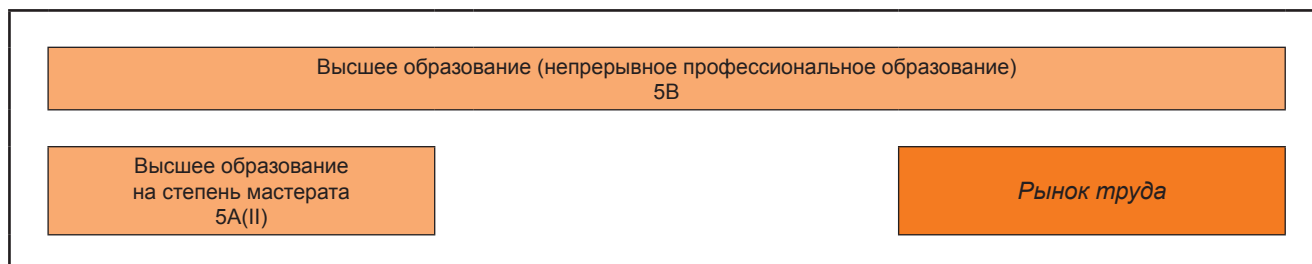
Теоретическая продолжительность программы

2 года

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом о дополнительной профессиональной квалификации

(5) Возможности последующего образования или занятия



УРОВЕНЬ 6 – ВТОРОЙ ЭТАП ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ (ведущий к продвинутой научной квалификации)

(1) Основные характеристики

Уровень 6 включает программы высшего образования, которые ведут к присвоению продвинутой квалификации в области научных исследований. Эти программы посвящены продвинутым и оригинальным исследованиям и не основываются только на прохождении курсов.

(2) Назначение программ

Эти программы готовят выпускников к профессионально-преподавательской работе в высших учебных заведениях, а также на должности научно-исследовательских работников в различные структуры.

а) Подуровень 6 – Постуниверситетская специализация (на переходном этапе)

Постуниверситетская специализация представляет углубленную форму образования для специалистов с высшим образованием, с продолжительностью 1-2 года.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Подкатегория 5А

Подкатегория 5А(мед)

Теоретическая продолжительность программы

1-2 года

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом мастерата

б) Подуровень 6(мед I) – Резидентура

Постуниверситетское образование в резидентуре имеет целью обязательную профессиональную подготовку врачей и фармацевтов по специализациям и осуществляется в течение 2-5 лет, завершается получением диплома лицензиата. Диплом лицензиата дает право на занятие индивидуальной практической деятельностью и на продолжение учебы через клинический секундарнат или докторат.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Подкатегория 5А(мед)

Теоретическая продолжительность программы

2-5 лет

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом лицензиата

с) Подуровень 6(мед II) – Клинический секундарнат

Постуниверситетская специализация в области медицины организуется через клинический секундарнат с продолжительностью 2 года.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Подуровень 6(мед I)

Теоретическая продолжительность программы

2 года

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Сертификат о специализированном постуниверситетском образовании

d) Подуровень 6(I) – Докторантура

Докторантура осуществляется через научно-исследовательскую деятельность, с продолжительностью 3 года при дневной и 4 года при заочной форме обучения. Прием в докторантуру осуществляется для обладателей диплома магистрата или лиценциата. Докторантура завершается публичной защитой диссертации и присуждением ученой степени доктора.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Подкатегория 5А

Подкатегория 5А(II)

Подуровень 6

Подуровень 6(мед I)

Теоретическая продолжительность программы

3-4 года

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом доктора наук

е) Подуровень 6(II) – Постдокторантура

Постдокторантура представляет углубление в теоретических знаниях и научных исследованиях для лиц, имеющих диплом доктора, и завершается публичной защитой диссертации и присуждением ученой степени доктора-хабилитата.

(3) Критерии классификации

Минимальные вступительные требования

Подуровень 6(I)

(4) Документ об окончании (диплом и свидетельство)

Диплом доктора-хабилитата

7. ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАНИЯ

В целях обеспечения международной сопоставимости статистических данных существует необходимость классификации образовательных программ не только по уровням, но и по областям образования.

Согласно МСКО 1997 образовательные программы в зависимости от содержания предметов сгруппированы в 22 области образования, в свою очередь области образования со схожими характеристиками объединяются в 8 расширенных групп.

Области образования МСКО			Расширенные группы МСКО	
№	Код	Наименование	Код	Наименование
1	14	Подготовка преподавателей и педагогические науки	1	Образование
2	21	Искусство	2	Гуманитарные науки и искусство
3	22	Гуманитарные науки		
4	31	Социальные и бихевиористские науки	3	Социальные науки, бизнес и право
5	32	Журналистика и информация		
6	34	Бизнес и управление		
7	38	Право		
8	42	Науки о жизни	4	Наука
9	44	Физические науки		
10	46	Математика и статистика		
11	48	Информатика		
12	52	Инженерия и инженерное дело	5	Инженерные, обрабатывающие и строительные отрасли
13	54	Производственные и обрабатывающие отрасли		
14	58	Архитектура и строительство		
15	62	Сельское, лесное и рыболовное хозяйство	6	Сельское хозяйство
16	64	Ветеринария		
17	72	Здравоохранение	7	Здравоохранение и социальное обеспечение
18	76	Социальное обеспечение		
19	81	Сфера обслуживания	8	Услуги
20	84	Транспортные услуги		
21	85	Охрана окружающей среды		
22	86	Услуги безопасности		

Процессы реструктуризации, происходящие в системе образования Молдовы, привели к необходимости систематизации существующих в республике направлений профессиональной подготовки и специальностей в соответствии с международными стандартами. Работа была начата с разработки Перечня направлений профессиональной подготовки и специальностей для I цикла высшего образования (Закон Республики Молдова № 142-XVI от 07.07.2005), при этом были учтены международные рекомендации только лишь на уровне расширенных групп МСКО.

Таким образом, принимая во внимание особенности содержания национальных учебных программ, в настоящее время имеются различия между направлениями профессиональной подготовки Перечня и детальных областей образования МСКО, что и привело к различию между общими направлениями подготовки Перечня и областями образования МСКО, как в наименовании, так и в существующей системе кодирования.

При разработке MoldCED была сделана попытка распределить национальные учебные программы (специальности) вышеуказанного Перечня по областям образования МСКО, что позволяет при необходимости объединить их в соответствующие расширенные группы согласно международным рекомендациям.

Распределение национальных образовательных программ Высшего образования, цикл I, в соответствии с областями образования МСКО 1997 представлено следующим образом:

Перечень направлений профессиональной подготовки и специальностей I цикла высшего образования (Закон Республики Молдова № 142-XVI от 07.07.2005)		Распределение в соответствии с областями образования МСКО 1997
Код	Наименование фундаментальных областей, общих направлений подготовки, специальностей (учебных программ)	Код
1	2	3
1	ОБРАЗОВАНИЕ	
14	Педагогические науки	
141	Образование и подготовка преподавателей	
141.01	Математика	14
141.02	Информатика	14
141.03	Физика	14
141.04	Астрономия	14
141.05	Химия	14
141.06	Биология	14
141.07	География	14
141.08	Языки и литература	14
141.09	Иностранные языки	14
141.10	История	14
141.11	Пение	14
141.12	Изобразительное искусство	14
141.13	Физическое воспитание	14
141.14	Технологическое воспитание	14
141.15	Гражданское воспитание	14
142	Педагогические науки	
142.01	Педагогика	14
142.02	Дошкольная педагогика	14
142.03	Педагогика начального образования	14
142.04	Психопедагогика	14
142.05	Специальная психопедагогика	14
142.06	Профессиональная педагогика	14
142.07	Социальная педагогика	14
2	ГУМАНИТАРНЫЕ НАУКИ И ИСКУССТВО	
21	Искусство	
211	Изобразительное искусство	
211.1	Живопись	21
211.2	Графика	21
211.3	Скульптура	21
212	Музыка и исполнительское искусство	
212.1	Инструментальное исполнительство	21
212.2	Вокальное искусство	21
212.3	Хоровое дирижирование	21
212.4	Композиция	21
212.5	Музыковедение	21
213	Аудиовизуальное искусство	
213.1	Режиссура, кинооператорство и телевидение	21
213.2	Мультимедиа, звукорежиссура, монтаж	21
214	Дизайн	
214.1	Дизайн одежды	21
214.2	Дизайн интерьера	21
215	Декоративное искусство	
215.1	Декоративное искусство	21
215.2	Реставрация произведений искусства	21
216	Театральное искусство	
216.1	Актерское искусство	21
216.2	Театроведение	21
216.3	Сценография	21
216.4	Режиссура	21
216.5	Хореография	21
22	Гуманитарные науки	
221	Философия	
221.1	Философия	22
222	Языки и литература**	
222.1	Языки и литература**	22
223	Иностранные и классические языки**	
223.1	Иностранные языки**	22
223.2	Классические языки	22
224	История	
224.1	История	22
224.2	Археология	22
224.3	Музеология	22
224.4	Этнология	22
225	Антропология	
225.1	Антропология	22
226	Культурология	
226.1	Культурология	22
227	Теология	
227.1	Теология	22

1	2	3
3	СОЦИАЛЬНЫЕ, ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ И ПРАВО	
31	Политические науки	
311	Политические науки	
311.1	Политология	31
312	Международные отношения	
312.1	Международные отношения	31
313	Публичное управление	
313.1	Публичное управление	31
32	Социальные науки	
321	Социология	
321.1	Социология	31
322	Психология	
322.1	Психология	31
33	Социальная защита	
331	Социальная защита	
331.1	Услуги по социальной защите	76
34	Науки общения	
341	Журналистика	
341.1	Журналистика	32
342	Науки общения	
342.2	Науки общения	32
343	Издательская деятельность	
343.3	Издательская деятельность	32
344	Библиотечное дело, информационное обеспечение и архивистика	
344.1	Библиотечное дело, информационное обеспечение и архивистика	32
36	Экономические науки	
361	Бухгалтерский учет	
361.1	Бухгалтерский учет	34
362	Маркетинг и логистика	
362.1	Маркетинг и логистика	34
363	Бизнес и управление	
363.1	Бизнес и управление	34
363.2	Закупки	34
363.3	Менеджмент интеллектуальной собственности	34
364	Финансы	
364.1	Финансы и банки	34
365	Мировая экономика и международные экономические отношения	
365.1	Мировая экономика и международные экономические отношения	31
366	Общая экономика	
366.1	Общая экономика	31
367	Статистика и экономический прогноз	
367.1	Статистика и экономический прогноз	31
368	Кибернетика и экономическая информатика	
368.1	Кибернетика и экономическая информатика	31
369	Товароведение и торговля	
369.1	Товароведение и торговля	34
38	Право	
381	Право	
381.1	Право	38
4	НАУКИ	
42	Естественные науки	
421	Биология	
421.1	Биология	42
421.2	Молекулярная биология	42
421.3	Прикладная биоинженерия	42
422	Почвоведение	
422.1	Почвоведение	42
423	Геология	
423.1	Геология	44
424	Экология	
424.1	Экология	42
425	География	
425.1	География	44
426	Метеорология	
426.1	Метеорология	44
44	Точные науки	
441	Физика	
441.1	Физика	44
441.2	Астрономия	44
442	Химия	
442.1	Химия	44
443	Математика	
443.1	Математика	46
443.2	Прикладная математика	46
443.3	Статистика	46
444	Информатика	
444.1	Информатика	48
444.2	Информационный менеджмент	48
444.3	Прикладная информатика	48

1	2	3
5	ИНЖЕНЕРИЯ, ПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ, АРХИТЕКТУРА И СТРОИТЕЛЬСТВО	
52	Инженерия и инженерная деятельность	
521	Инженерия и промышленные технологии	
521.1	Технология машиностроения	52
521.2	Сельскохозяйственное машиностроение и оборудование	52
521.3	Производственные машины и оборудование	52
521.4	Инженерия сварки	52
521.5	Инженерия и менеджмент полезных ископаемых, горное дело	52
521.6	Оборудование и технология упаковки продукции	52
521.7	Промышленный дизайн	52
521.8	Инженерия и менеджмент (по отраслям)	52
521.9	Инновационная инженерия и трансфер технологий	52
522	Механическая инженерия	
522.1	Машины и аппараты легкой промышленности	52
522.2	Машины и аппараты пищевой промышленности	52
522.3	Холодильные машины и установки, системы кондиционирования	52
522.4	Механическая инженерия в строительстве	52
523	Энергетика	
523.1	Электроэнергетика	52
523.2	Термоэнергетика	52
523.3	Нетрадиционная энергетика	52
524	Электротехническая инженерия	
524.1	Электромеханика	52
524.2	Электрификация сельхозпроизводства	52
525	Электроника и связь	
525.1	Электроника	52
525.2	Оптоэлектронные системы	52
525.3	Радио- и телекоммуникации	52
526	Инженерия систем и компьютеров	
526.1	Компьютеры	52
526.2	Информационные технологии	52
526.3	Автоматика и информатика	52
526.4	Инженерия биомедицинских систем	52
527	Инженерия и технология транспорта	
527.1	Инженерия и технология автомобильного транспорта	52
527.2	Инженерия и технология железнодорожного транспорта	52
527.3	Инженерия и технология водного транспорта	52
528	Аграрная инженерия	
528.1	Механизация сельского хозяйства	52
529	Инженерия и менеджмент качества	
529.1	Инженерия и менеджмент качества	52
54	Технологии производства и обработки	
541	Технология продуктов питания	
541.1	Технология и менеджмент общественного питания	54
541.2	Технология продуктов питания	54
541.3	Технология вина и продуктов, полученных посредством брожения	54
542	Ткани, одежда, обувь и обработка кожи	
542.1	Инженерия текстильной и кожаной продукции	54
542.2	Промышленный дизайн одежды	54
543	Технология материалов	
543.1	Технология деревообработки	54
543.2	Технология изделий из керамики и стекла	54
543.3	Технология металлических, пластмассовых материалов и композитов	54
543.4	Дизайн и полиграфические технологии	54
55	Химические и биологические технологии	
551	Химическая технология	
551.1	Химическая технология	54
551.2	Фармацевтическая технология	54
551.3	Технология косметических и медицинских изделий	54
552	Биотехнологии	
552.1	Биотехнологии	54
552.2	Промышленные биотехнологии	54
58	Архитектура и строительство	
581	Архитектура и градостроительство***	
581.1	Архитектура***	58
581.2	Градостроительство и обустройство территории	58
581.3	Реставрация	58
581.4	Дизайн интерьера	58
582	Строительство и гражданская инженерия	
582.1	Строительство и гражданская инженерия	58
582.2	Инженерия строительных материалов и изделий	58
582.3	Геотехническая инженерия	58
582.4	Строительство дорог, мостов и железнодорожных путей	58
582.5	Противопожарная инженерия и гражданская оборона	58
582.6	Водоинженерия и водоохрана	58
582.7	Инженерия систем тепло- и газоснабжения, вентиляция	58
583	Инженерия окружающей среды	
583.1	Инженерия окружающей среды	58

1	2	3
584	Кадастр и землеустройство	
584.1	Кадастр и землеустройство	58
584.2	Геодезия, топография и картография	58
584.3	Оценка недвижимого имущества	58
6	СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО	
61	Сельскохозяйственные науки	
611	Селекция и генетика сельскохозяйственных культур	
611.1	Селекция и генетика сельскохозяйственных культур	62
612	Защита растений	
612.1	Защита растений	62
613	Агрономия	
613.1	Агрономия	62
614	Зоотехния	
614.1	Зоотехния	62
615	Садоводство	
615.1	Садоводство	62
616	Лесное и парковое хозяйство	
616.1	Лесное и парковое хозяйство	62
617	Виноградарство и виноделие	
617.1	Виноградарство и виноделие	62
618	Земледельческие биотехнологии	
618.1	Земледельческие биотехнологии	62
64	Ветеринарная медицина***	
641	Ветеринарная медицина	
641.1	Ветеринарная медицина	64
7	ЗДРАВООХРАНЕНИЕ	
71	Медицина	
711	Общая медицина	72
712	Стоматология	72
713	Общественное здравоохранение	72
714	Педиатрия	72
72	Фармация	
721	Фармация	72
8	УСЛУГИ	
81	Публичные услуги	
811	Услуги	
811.1	Услуги	81
812	Туризм	
812.1	Туризм	81
82	Физическая культура и спорт	
821	Физическая культура и спорт	
821.1	Физическая культура и спорт	81
822	Оздоровительная физкультура	
822.1	Оздоровительная физкультура	81
823	Восстановительная физкультура	
823.1	Восстановительная физкультура	81
84	Транспортные услуги	
841	Транспортные услуги	
841.1	Операционные технологии на транспорте (автомобильном, воздушном, железнодорожном, водном)	84
85	Охрана окружающей среды	
851	Охрана окружающей среды	
851.1	Охрана окружающей среды	85
852	Экологическая безопасность	
852.1	Экологическая безопасность	85
86	Охрана и безопасность	
861	Охрана и безопасность	
861.1	Гражданская безопасность и общественный порядок	86
862	Услуги по охране собственности	
862.1	Услуги по охране собственности	86
863	Противопожарные услуги	
863.1	Противопожарные услуги	86
87	Военное дело	
871	Пехота	
871.1	Пехота	86
872	Артиллерия	
872.1	Артиллерия	86
873	Связь	
873.1	Связь	86
874	Пограничники	
874.1	Пограничники	86
875	Карабинеры	
875.1	Карабинеры	86

Moldovan Classification of Educational Programmes (MoldCED)

FOREWORD

The elaboration of this publication has formed a part of the activities within the component Education Statistics in Moldova of TACIS 7 project (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States) – Reform of Official Statistics in Kazakhstan, Kyrgyz Republic and Moldova.

The programme TACIS has been launched by the European Union providing grant-financed technical assistance to countries of Eastern Europe and Central Asia. It mainly aims at enhancing the transition process of the countries to a market economy.

The educational component of TACIS 7 has been carried out in Moldova under the responsibility and with expert input of ICON-INSTITUT Public Sector GmbH, Cologne, Germany, as contractor of the EU Commission.

INTRODUCTION

This publication has been elaborated by the National Bureau for Statistics of the Republic of Moldova in close co-operation with the Ministry of Education, Youth and Sports. It offers an overview on the national educational programmes that have been allocated to the International Standard Classification of Education (ISCED 1997) of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) the revised version of the original ISCED 1976.

In addition the updated descriptions and definitions of the following two other sources were used: Classifying Educational Programmes: Manual for ISCED 1997 implementation in the OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) countries (1999) and the UNESCO, OECD and EUROSTAT data collection manual (UOE 2004).

The Moldovan Classification of Educational Programmes (MoldCED) has been elaborated in line with ISCED 1997, which is a multi-purpose system, designed for education policy analysis and decision making, whatever the structure of the national education systems and whatever the stage of economic development of a country. The basic concepts and definitions of the ISCED 1997 have therefore been designed to be universally valid and invariant to the particular circumstances of a national education system. However, it is necessary for a general system to include definitions and instructions that cover the full range of education systems. It can be utilized for statistics on many different aspects of education such as enrolment, human and financial resources invested in education, educational attainment of the population etc.

Therefore elaborated Moldovan Classification of Educational Programmes (MoldCED) is based on the concepts and definitions of ISCED 1997, taking into consideration the Law on Education No. 547-XIII from 21 July 1995 and its later amendments: No. 237-XV from 13 June 2003, No. 346-XV from 25 July 2003, No. 71-XVI from 5 May 2005, Government Decision No. 1224 from 9 November 2004, No. 1245 from 12 November 2004 etc.

In addition it has to be underlined that all statistical activities in Moldova follow the Law on Official Statistics No. 412-XV from 09 December 2004.

MOLDOVAN CLASSIFICATION OF EDUCATIONAL PROGRAMMES (MoldCED)

1. PURPOSE

Moldovan Classification of Educational Programmes (MoldCED) has been elaborated to serve as an instrument suitable for assembling, compiling and presenting comparable indicators and education statistics both on the national and the international level. It presents standard concepts and definitions, covering all organized and sustained learning opportunities for children, youth and adults including those with special needs education, irrespective of the institution or entity providing them or the form in which they are delivered.

2. COVERAGE AND DEFINITIONS

In line with the definitions originally developed by the UNESCO for the purposes of the ISCED this classification covers all learning activities in kindergartens, schools and institutions of vocational and technical education as well as of higher education.

According to ISCED „**education**” is defined as „**organized and sustained communication designed to bring about learning**”. The key words in this formulation are to be understood as follows:

„**Communication**” – means a relationship between two or more persons involving the transfer of information (knowledge, ideas, messages, strategies etc.) Communication may be verbal or non-verbal, direct/face-to-face or indirect/remote, and may involve a wide variety of channels and media.

„**Organized**” – means that the communication is planned in a pattern or sequence with established aims. It involves a providing agency which sets up the learning environment and a method of teaching. A teacher is typically someone who is engaged in communicating or releasing knowledge and skills having in view to bring about learning.

„**Sustained**” – means that the learning experience has the elements of duration and continuity.

„**Learning**” – is taken as any progress in behavior, information, understanding, attitudes, knowledge, value or skills which can be retained and cannot be ascribed to physical growth or to the development of inherited behavior patterns.

It follows that **education**, in the sense of this classification, excludes communication that is not designed to bring about learning. It also excluded various forms of learning that are not organized.

For the purpose of MoldCED there were used ISCED definitions, taking into consideration cultural and socio-economic characteristics of the country.

The MoldCED covers all **formal** or **initial education** which is defined as education taken by people in preparation for their initial entry into work. It thus includes all educational activity of kindergartens, schools and institutions of vocational, post-secondary non-tertiary and higher education. Initial education typically takes place in organized and structured settings and is usually provided in the formal system of schools, colleges and universities etc.

In addition the MoldCED **includes** all learning activities in **special schools** and **evening classes**, if they form a part of the formal schooling system.

It **excludes** all **non-formal education**.

3. THE CONCEPT OF EDUCATIONAL PROGRAMMES ACCORDING TO LEVEL AND DESTINATION

The basic unit of classification in the MoldCED is the educational programme.

Educational programmes are defined on the basis of their educational content as an array or sequence of educational activities which are organized to accomplish a pre-determined objective or a specified set of educational tasks. Objectives can, for example, be preparation for more advanced study, qualification for an occupation or range of occupations, or simply an increase of knowledge and understanding.

The notion of „levels“ of education is taken to be broadly related to gradations of learning experience and the competences which the contents of an educational programme requires if participants are to have a reasonable expectation of acquiring the knowledge, skills and capabilities the programme is designed to impart.

In order to identify the level to which any educational programme should be allocated several criteria have been applied. Depending on the level and type of education concerned, a hierarchical ranking system between the criteria has been established: main criteria and subsidiary criteria (typical entrance qualification, minimum entrance requirement, minimum age, staff qualification etc.). The criteria were applied in a manner that they do not exclude but rather complement each other. After applying the criteria, the level of the programme was determined.

For most of the levels, also the sub-classification is provided for, according to the destination for which the programmes have been designed i.e. whether or not they are aimed to prepare the students for the working life and if so to which extent.

Therefore the educational programmes are broken down into three categories:

A General education

Programmes are designed to lead students to a deeper understanding of subjects with a view to preparing them for further education at the same or a higher level. Programmes which mainly are focused on a general orientation (not professional one) are classified in this category. Less than 25 per cent of the programme content is vocational or technical.

B Pre-vocational or pre-technical education

Programmes which are mainly designed to introduce participants to the work process and to prepare them for entry into further vocational or technical programmes. Successful completion of such programmes does not yet lead to a labour market relevant vocational or technical qualification. For a programme to be allocated to this category, at least 25 per cent of its content has to be vocational or technical.

C Vocational or technical education

Programmes which are mainly designed to provide the practical skills, necessary for employment in a particular occupation or trade. The successful completion of such programmes leads to a labour market relevant vocational qualification.

For Level 5 (Higher education) the sub-classification is provided for, according to the complementary dimensions (type and cumulative theoretical duration of the programmes):

5A – The programmes are largely theoretically based and provide the level of education required for entry into professions with high skills requirements or for participation in an advanced research programme; they have a minimum theoretical duration (at the tertiary level) of a three-years full-time equivalent; they typically require the faculty of an advanced research qualification.

5B – Here the programmes are generally more practical/technical, occupationally orientated and not leading directly to an advanced research qualification; it has a minimum duration of a two-years full-time equivalent; provide access to professions.

4. THE STRUCTURE OF THE MOLDOVAN EDUCATIONAL SYSTEM

ISCED 1997	Level	National educational programmes
Pre-primary education	0	Învățămîntul preșcolar (inclusiv pregătirea obligatorie către școală)
Primary education	1	Învățămîntul primar
Lower secondary education	2	Învățămîntul secundar de treapta I (gimnazial)
Upper secondary education	3	Învățămîntul secundar de treapta II: mediu de cultură generală liceal secundar profesional
Post-secondary, non-tertiary education	4	Învățămîntul mediu de specialitate
First stage of tertiary education (not leading directly to an advanced research qualification)	5	Învățămîntul superior
Second stage of tertiary education (leading to an advanced research qualification)	6	Doctorat Postdoctorat

5. LEVELS OF EDUCATION AT A GLANCE – OVERVIEW FOR MOLDOVA

ISCED 1997 level	Programme orientation *	National name of the programme	Corresponding name of the programme in English	Minimum entrance requirement	Main diplomas, credentials and certifications awarded (national name/English)	Typical starting age	Theoretical duration of the programme
0(I)		Învățământul preșcolar	Non-compulsory pre-school education			3	3
0(II)		Pregătirea obligatorie către școală	Compulsory pre-school preparation			6	1
1		Învățământul primar	Primary education (grades I-IV)			7	4
2A	G	Învățământul gimnazial	Lower secondary education (gymnasium: grades V-IX)	1	Certificat de studii gimnaziale / Leaving certificate of the gymnasium	11	5
3A	G	Învățământul mediu de cultură generală	Upper secondary education (general secondary school: grades X-XI)	2A	Atestat de studii medii de cultură generală / Leaving certificate of the general secondary school	16	2
3A	G	Învățământul liceal	Upper secondary education (lyceum: grades X-XII)	2A	Diplomă de bacalaureat / Diploma of baccalaureate	16	3
3B**	G P	Învățământul secundar profesional (liceul profesional)	Vocational education (professional lyceum)	2A	Diplomă de bacalaureat / Diploma of baccalaureate Certificat de calificare / Leaving certificate	16	3-4
3B	G P	Învățământul secundar profesional (școala profesională)	Vocational education (professional school)	2A	Certificat de calificare / Leaving certificate Atestat de studii medii de cultură generală / Equals the leaving certificate of the general secondary school	16	3
3C	P	Învățământul secundar profesional (școala profesională)	Vocational education (professional school)	3A	Certificat de calificare / Leaving certificate	18 (19)	1
3C	P	Învățământul secundar profesional (școala de meserii)	Vocational education (school of trades)	2A 3A	Certificat de calificare / Leaving certificate	16 18 (19)	1-2
3C***	G P	Învățământul secundar profesional (grupe polivalente)	Vocational education (polyvalent groups)	Step I polyvalent groups Step II polyvalent groups	Certificat de calificare / Leaving certificate Diplomă de tehnician / Qualified technician Diplomă de bacalaureat / Diploma of baccalaureate	18 20	2 1
4A(I)		Învățământul mediu de specialitate (colegiul)	Post-secondary, non-tertiary education (college)	2A	Diplomă de bacalaureat / Diploma of baccalaureate Diplomă de studii medii de specialitate / Leaving certificate after post-secondary non-tertiary studies	16	4-5
4A(II)		Învățământul mediu de specialitate (colegiul)	Post-secondary, non-tertiary education (college)	3A 3B	Diplomă de studii medii de specialitate / Leaving certificate after post-secondary, non-tertiary studies	18 (19)	2-3

ISCED 1997 level	Programme orientation *	National name of the programme	Corresponding name of the programme in English	Minimum entrance requirement	Main diplomas, credentials and certifications awarded (national name/English)	Typical starting age	Theoretical duration of the programme
5A***		Învățământul superior (cu excepția medicinei și farmaciei)	Higher education (medicine and pharmacy excluded)	3A	Diplomă de licență / Diploma of higher education – Licenciat	18 (19)	4-6
5A(med)		Învățământul superior în medicină și farmacie	Higher education in medicine or pharmacy	3A	Diplomă de studii superioare în medicină sau farmacie / Diploma of higher education in medicine or pharmacy	18 (19)	4-6
5A(I)**		Învățământul superior de licență (cu excepția medicinei și farmaciei)	Higher education (licenciat), medicine and pharmacy excluded	3A 3B	Diplomă de licență / Diploma of higher education – Licenciat	18 (19)	3-4
5A(II)**		Învățământul superior de masterat	Higher education (masterat)	5A(I) 5A(med)	Diplomă de master / Diploma of higher education – Masterat	21-23	1-2
5B**		Învățământul superior (formarea profesională continuă)	Higher education (continuing)	5A 5A(I) 5A(med)	Diplomă de calificare profesională suplimentară la studiile superioare / Diploma of additional professional qualification in higher education		2
6***		Învățământul postuniversitar specializat	Post-university specialization	5A 5A(med)	Diplomă de master / Diploma of post-university education – Masterat		1-2
6(med I)		Învățământul postuniversitar (medical sau farmaceutic) – Rezidențiat	Post-university education in medicine and pharmacy – Rezidențiat	5A(med)	Diplomă de licență / Diploma of post-university education – Licenciat		2-5
6(med II)		Specializarea postuniversitară – Secundariat clinic	Post-university specialization – Secundariat clinic	6(med I)	Certificat de studii postuniversitare de specializare / Certificate of specialized post-university studies		2
6(I)		Doctorat	Doctorate	5A 5A(II) 6 6(med I)	Grad științific – Doctor / Scientific degree – Dr.		3-4
6(II)		Postdoctorat	Post-doctorate	6(I)	Grad științific – Doctor habilitat / Scientific degree – Dr. habilitat		

- * G – general P – professional
** in the phase of implementation
*** in the phase of transition / completion

6. SPECIFICATION OF EDUCATIONAL LEVELS

LEVEL 0 – PRE-PRIMARY EDUCATION

(1) Principal characteristics

Pre-primary education is defined as the initial stage of organized instruction, designed primarily to introduce very young children to a school-type environment, that is, to provide a bridge between the home and a school-based atmosphere.

It takes place in pre-primary institutions (nursery-kindergartens, kindergartens etc.) and is designed to meet the educational needs of children aged at least 3 years. This age has been chosen since programmes intended for younger children normally do not satisfy the education criteria in ISCED.

It has a staff that are adequately trained (i.e. qualified) to implement a curriculum with educational elements and to provide an educational programme for the children.

These activities are different from services provided in households or family settings.

This level includes organized instruction for children with special needs education which also may be provided in special groups or special kindergartens.

In Moldova pre-primary education is offered on two sub-levels:

a) Sub-level 0(I) – Pre-school education

(2) Programme destination and institutions covered

The programme includes educational activities for children of pre-school age, it is not compulsory and it takes place in the different types of pre-school institutions (nursery-kindergartens, kindergartens etc.).

The programme is aimed to enlarge the children's creative abilities by developing their psycho-physiological and intellectual capacities.

(3) Classification criteria

Typical starting age

3

Theoretical duration of the programme

3 years

b) Sub-level 0(II) – Compulsory pre-school preparation

(2) Programme destination and institutions covered

Pre-school preparation is compulsory. It takes place in preparatory groups in kindergartens or in preparatory classes in schools. The programme is aimed on a multifunctional preparation of children for life in connection with the integration in school activities namely for entry into primary school.

(3) Classification criteria

Typical starting age

6

Theoretical duration of the programme

1 year

LEVEL 1 – PRIMARY EDUCATION

(1) Principal characteristics

The primary education is the beginning of systematic compulsory studies. Programmes are designed to give pupils a sound basic education in reading, writing and mathematics along with elementary understanding of other subjects as natural science, art, music etc.

(2) Programme destination and institutions covered

The programme covers the grades I to IV, it is compulsory. It is held in day classes at primary schools, which can be installed separately or as a part of general secondary schools, gymnasiums or lyceums. The programme contributes to the development of the children's personality, creativity and their intellectual capacities with respect to their ability of reading, writing and calculating, as well as to their communication skills including the basic knowledge of modern languages.

(3) Classification criteria

Typical starting age

7

The children who are 7 in the respective calendar year are enrolled in the first grade. Those who are 6 on September 1 also could start attending school depending on their parents' written request and on the psychological/physical maturity of the child.

Theoretical duration of the programme

4 years

LEVEL 2 – LOWER SECONDARY EDUCATION

CATEGORY 2A – General education (gymnasium)

(1) Principal characteristics

The lower secondary education is designed to complete the provision of basic (compulsory) education which began at Level 1 – Primary education. The programmes at Level 2 are on a more subject-orientated pattern with teachers giving lessons to the classes in their field of specialization.

(2) Programme orientation and institutions covered

The programme covers the grades V-IX, is compulsory and organized as day classes in gymnasiums, separately or as a part of the general secondary schools or lyceums. The programme contributes to the development of the personal and intellectual capacity of the pupils and prepares them for the Level 3 (general secondary, lyceum or professional education).

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Level 1 (Primary education)

Typical starting age

11

Theoretical duration of the programme

5 years

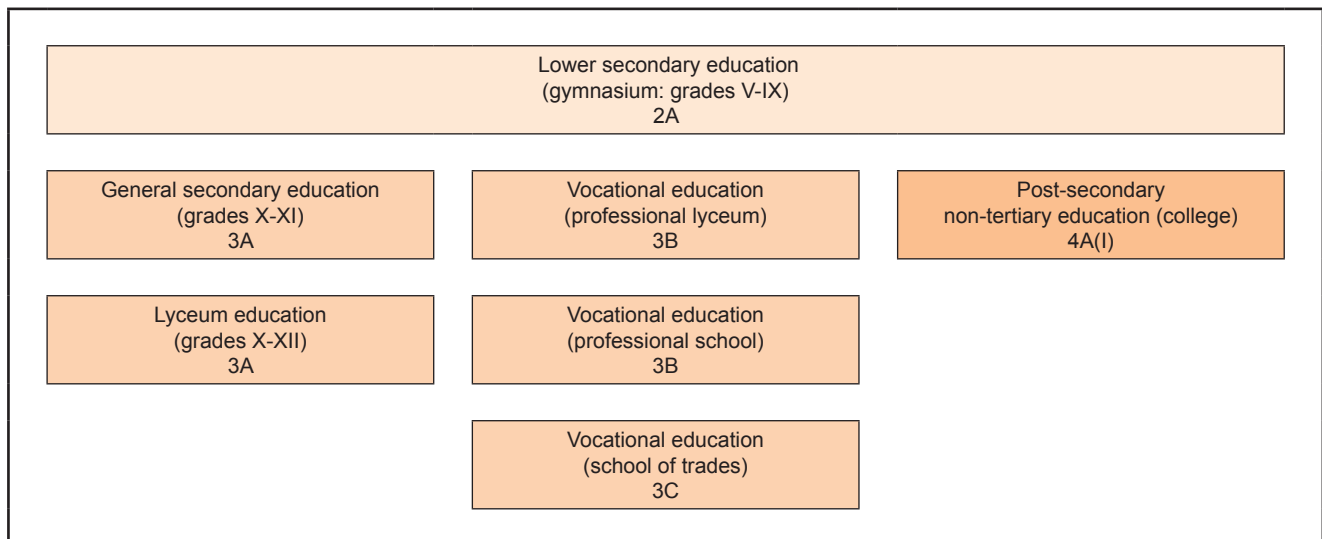
Cumulative years of education at the end of the programme

9 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Certificat de studii gimnaziale / Leaving certificate of the gymnasium

(5) Possibilities for subsequent education



LEVEL 3 – UPPER SECONDARY EDUCATION

(1) Principal characteristics

On this final stage of secondary education the programmes are designed for continued studies of certain subjects and the teachers need to be more qualified or specialized than for Lower secondary education – Level 2.

(2) Programme orientation and institutions covered

This level of education is not compulsory. The programmes here are mainly offered by the general secondary schools, lyceums, professional schools and by school of trades.

CATEGORY 3A

a) Sub-category 3A – General secondary education

The programme is organized for graduates of the gymnasiums and is aimed on the fundamental theoretical education and the attainment of a general cultural level which is necessary for the continuation of study. It is organized as full-time education in general secondary schools with duration of 2 years (grades X-XI) or in evening classes.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Category 2A

Typical starting age

16

Theoretical duration of the programme

2 years

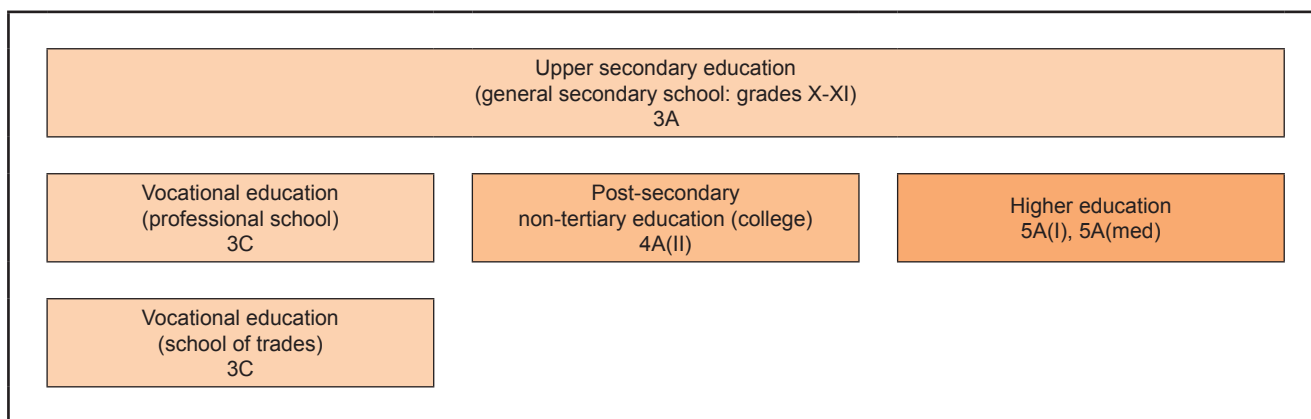
Cumulative years of education at the end of the programme

11 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Atestat de studii medii de cultură generală / Leaving certificate of the general secondary school

(5) Possibilities for subsequent education



b) Sub-category 3A – Lyceum

The programme is organized for graduates of the gymnasium and is aimed on the fundamental theoretical education and the attainment of a general cultural level which is necessary for the continuation of study in higher, professionally orientated secondary education or in vocational education institutions. It is organized as full-time education in lyceums with duration of 3 years (grades X-XII) or evening classes.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement
Category 2A

Typical starting age
16

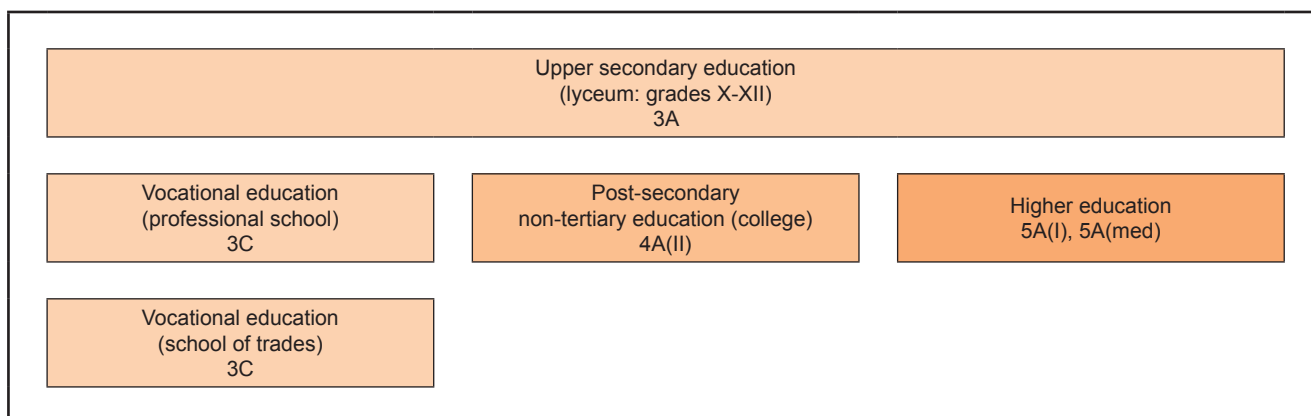
Theoretical duration of the programme
3 years

Cumulative years of education at the end of the programme
12 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de bacalaureat / Diploma of baccalaureate

(5) Possibilities for subsequent education



CATEGORY 3B

a) Sub-category 3B – Vocational education / Professional lyceum (*in the phase of the implementation*)

The programme includes theoretical education as well as professional training for graduates of the gymnasium. It is organized in professional lyceums and has duration of 3 years (for some specialities depending on complexity – 4 years). The vocational or technical content of the programme is 35-40 per cent.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement
Category 2A

Typical starting age
16

Theoretical duration of the programme
3-4 years

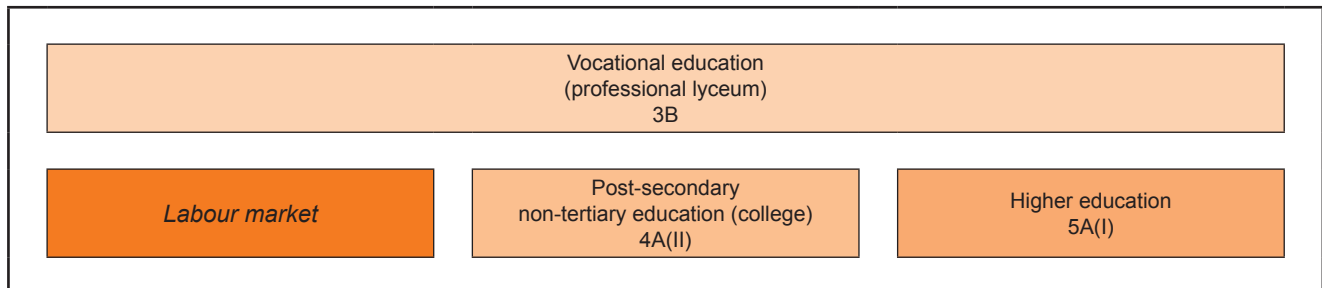
Cumulative years of education at the end of the programme
12 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de bacalaureat / Diploma of baccalaureate

Certificat de calificare / Leaving certificate of the professional lyceum

(5) Possibilities for subsequent education or destination



b) Sub-category 3B – Vocational education / Professional school

The programme offers general secondary education as well as professional training for graduates of the gymnasium. It takes place in professional schools and has duration of 3 years.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement
Category 2A

Typical starting age
16

Theoretical duration of the programme
3 years

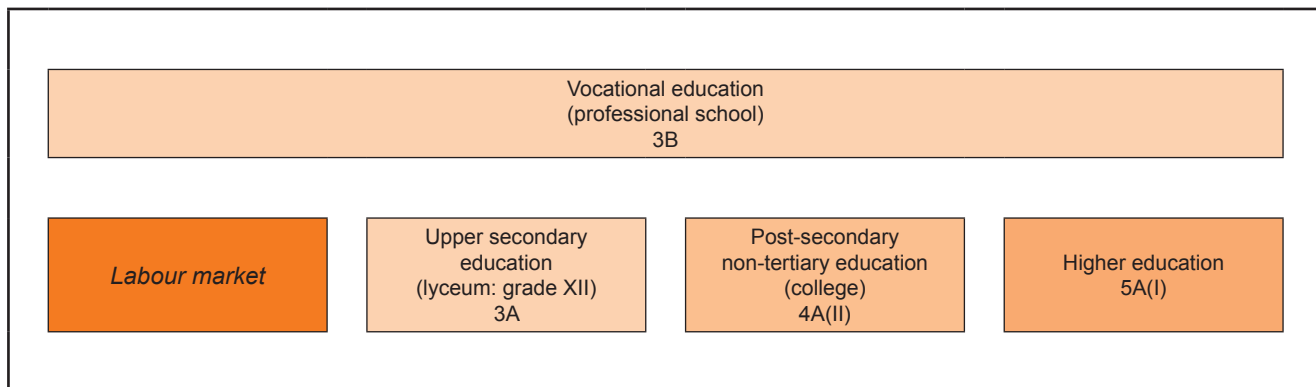
Cumulative years of education at the end of the programme
12 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Certificat de calificare / Leaving certificate of the professional school

Atestat de studii medii de cultură generală / Equals the leaving certificate of the general secondary school

(5) Possibilities for subsequent education or destination



CATEGORY 3C

a) Sub-category 3C – Vocational education / Professional school

The programme offers professional training for one profession or for a group of closely related professions for graduates of the general secondary schools and lyceums. It takes place in professional schools with the duration of one year.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement
Category 3A

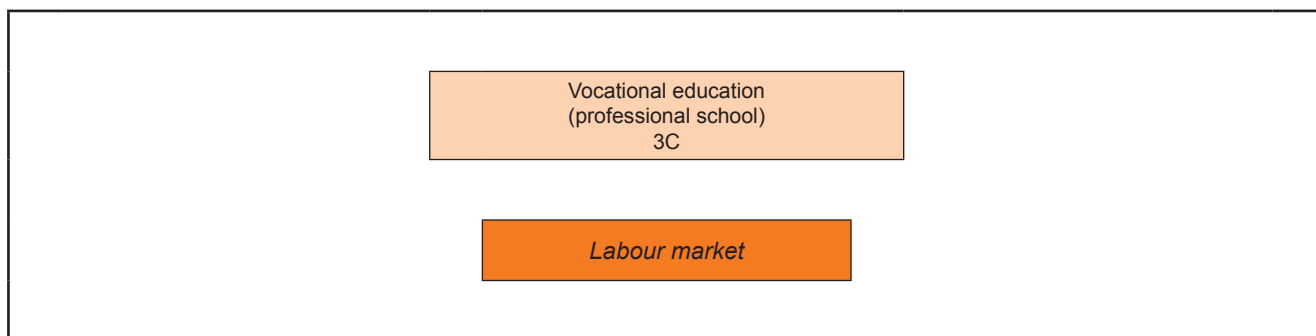
Typical starting age
18 (19)

Theoretical duration of the programme
1 year

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Certificat de calificare / Leaving certificate of the professional school

(5) Possibilities for subsequent education or destination



b) Sub-category 3C – Vocational education / School of trades

The programme offers professional training for one speciality or for several closely related specialities for graduates of the gymnasium, general secondary school and lyceum. It takes place in the school of trades and has duration of 1-2 years.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Category 2A

Category 3A

Typical starting age

16

18 (19)

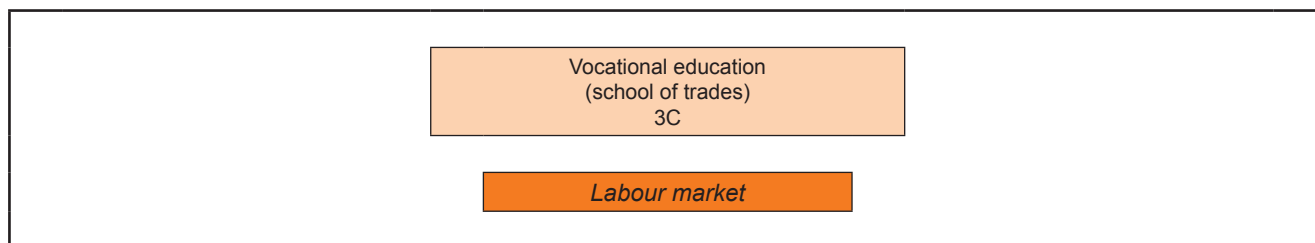
Theoretical duration of the programme

1-2 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Certificat de calificare / Leaving certificate of the school of trades

(5) Possibilities for subsequent education or destination



c) Sub-category 3C – Vocational education / Polyvalent groups (in the phase of completion)

The programme covers professional training up to the level of a master for the graduates of step I and up to the level of technician (technolog) for the graduates of step II of polyvalent groups in professional schools. The admission to polyvalent groups was stopped according to the Law No. 346-XV from 25.07.2003.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Step I of polyvalent groups

Step II of polyvalent groups

Typical starting age

18

20

Theoretical duration of the programme

1-2 years

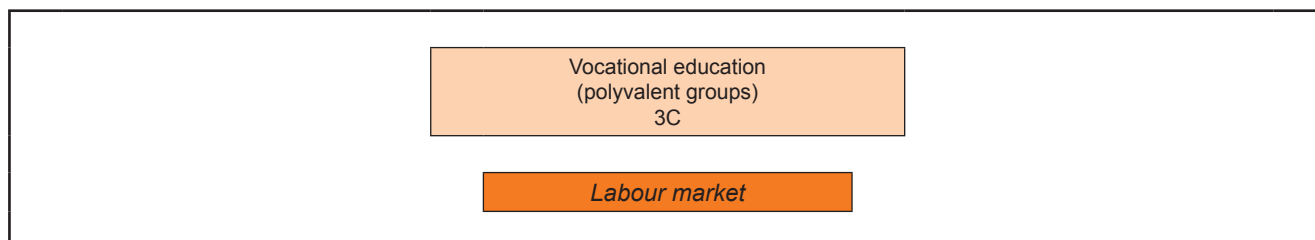
(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Certificat de calificare / Leaving certificate of the professional school

Diplomă de bacalaureat / Diploma of baccalaureate

Diplomă de tehnician (technolog) / Qualified technician (technolog)

(5) Possibilities for subsequent education or destination





LEVEL 4 – POST-SECONDARY NON-TERTIARY EDUCATION

CATEGORY 4A

(1) Principal characteristics

These programmes straddle the boundary between secondary and tertiary education. They often cover upper secondary general education and/or professional subject content above upper secondary education. This subject content is more specialized or detailed and the applications are more complex in some cases than those offered at the upper secondary level.

(2) Programme orientation and institutions covered

In Moldova post-secondary non-tertiary education is provided within the framework of sub-categories 4A(I) and 4A(II). Both educational programmes are offered by the colleges.

a) Sub-category 4A(I) – College after Lower secondary education

The programme offers training for specialists on the level of professionally orientated secondary education as well as lyceum education. They take place as full-time education in colleges for graduates of the gymnasium. The duration of study is 4-5 years (5 years for medical profile).

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement
Category 2A

Typical starting age
16

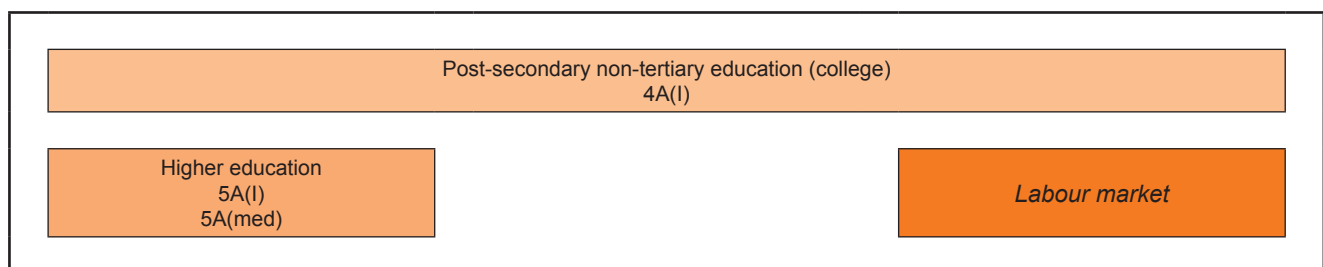
Theoretical duration of the programme
4-5 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de bacalaureat / Diploma of baccalaureate

Diplomă de studii medii de specialitate / Leaving certificate after post-secondary non-tertiary education

(5) Possibilities for subsequent education or destination



b) Sub-category 4A(II) – College after Upper secondary education

It is organized for graduates of the general secondary schools, lyceums or professional schools as full-time education with duration of 2-3 years (3 years for medical profile) or extramural courses.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement
Category 3A
Category 3B

Typical starting age
18 (19)

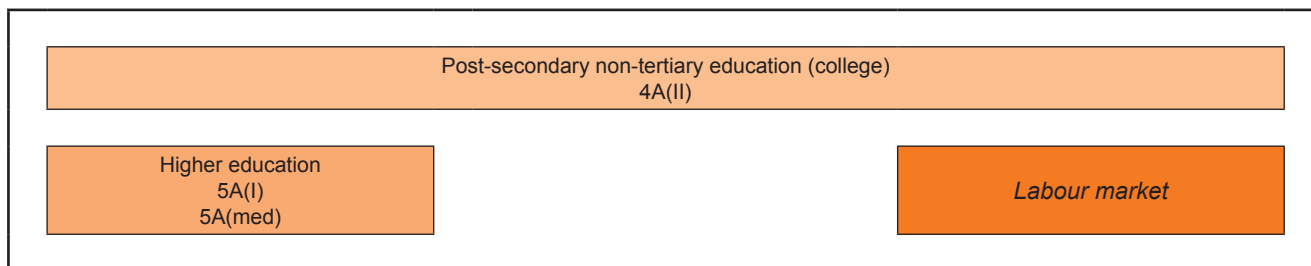
Theoretical duration of the programme
2-3 years



(4) *Main diplomas, credentials and certifications awarded*

Diplomă de studii medii de specialitate / Leaving certificate after post-secondary non-tertiary education

(5) *Possibilities for subsequent education or destination*



**LEVEL 5 – FIRST STAGE OF TERTIARY EDUCATION
(not leading directly to an advanced research qualification)**

CATEGORY 5A

(1) *Principal characteristics*

Level 5 programmes have an educational content more advanced than those offered at Levels 3 and 4 and contribute to extension of knowledge.

(2) *Programme destination and institutions covered*

These programmes are largely theoretically based and provide the level of education required for entry into a profession with high skills requirements or access to an advanced research programme. The programmes are offered by the institutions of higher education, universities and academies.

**a) Sub-category 5A – Higher education, medicine and pharmacy excluded
(in the phase of transition / completion)**

The programme offers higher education with specialization in academic professions and is carried through in day classes or extramural courses.

Starting from academic year 2005/2006 according to the Law No. 71-XVI from 5 May 2005 higher education (medicine and pharmacy excluded) is provided by two cycles (licentiate and masterat). The students who already studied in higher educational institutions before the Law No. 71-XVI from 5 May 2005 was promulgated should complete their study by keeping the rules implemented by the legislation which was in force before the promulgation of the above law.

(3) *Classification criteria*

Minimum entrance requirement
Category 3A

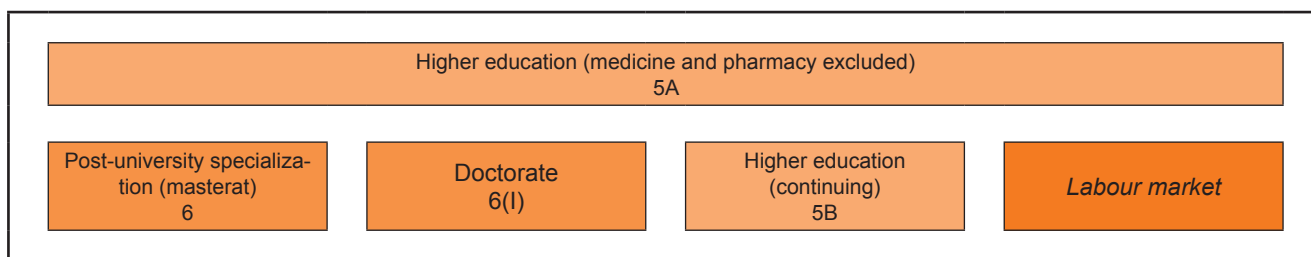
Typical starting age
18 (19)

Theoretical duration of the programme
4-6 years

(4) *Main diplomas, credentials and certifications awarded*

Diplomă de licență / Diploma of higher education – Licentiate

(5) *Possibilities for subsequent education or destination*



b) Sub-category 5A(med) – Higher education in medicine and pharmacy

The programme offers higher specialized education and is organized as day courses with duration of 4-6 years. The diploma on higher medical or pharmacy education offers the possibility to continue the studies at the level of post-university education (rezidențiat) or higher education (masterat in research domain).

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement
Category 3A

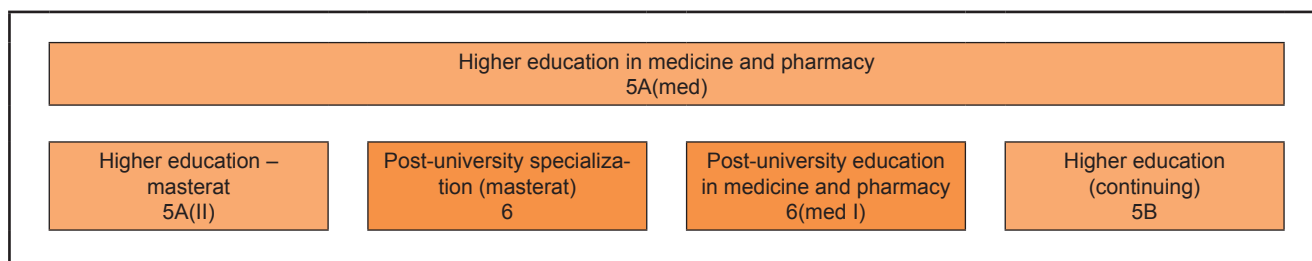
Typical starting age
18 (19)

Theoretical duration of the programme
4-6 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de studii superioare în medicină sau farmacie / Diploma of higher education in medicine or pharmacy

(5) Possibilities for subsequent education or destination



c) Sub-category 5A(I) – Licentiate (in the phase of implementation)

The programme in the form of the licentiate is carried through as Cycle I of Higher education and is offered as day or extramural courses, excluding education in medicine and pharmacy. It has duration of study of 3-4 years. The higher education at this sub-category corresponds to a certain number of credits according to European Credits Transfer System (60 credits per each year of study).

The Licentiate diploma confirms the possession of the necessary knowledge and general competence for the continuation of study in Cycle II, as well as a high professional qualification leading to the labour market.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement
Category 3A
Category 3B

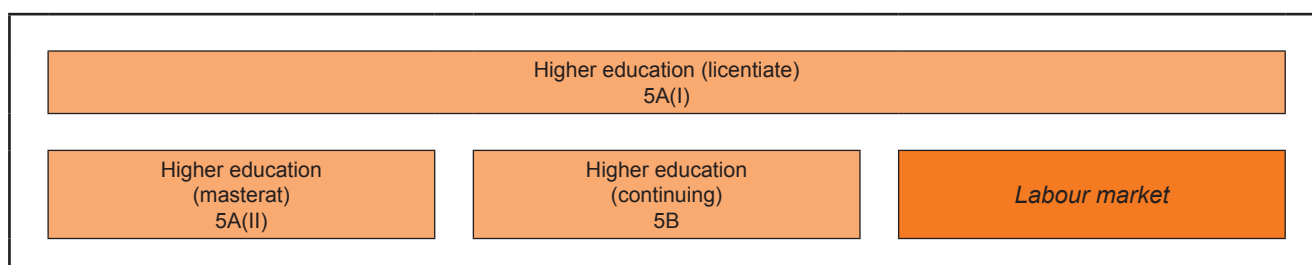
Typical starting age
18 (19)

Theoretical duration of the programme
3-4 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de licență / Diploma of higher education – Licentiate

(5) Possibilities for subsequent education or destination



d) Sub-category 5A(II) – Masterat (in the phase of implementation)

The programme in the form of the masterat is carried through as Cycle II of Higher education for holders of the Licentiate diploma and offered mainly as day courses. The higher education at this sub-category has duration of study of 1-2 years and corresponds to 60-120 credits according to European Credits Transfer System. It includes a research and a professional qualification (for medicine and pharmacy – research only) and represents the intermediate compulsory step of preparation for the doctorate or for in-depth specialization in one domain.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Sub-category 5A(I)

Sub-category 5A(med)

Typical starting age

21-23

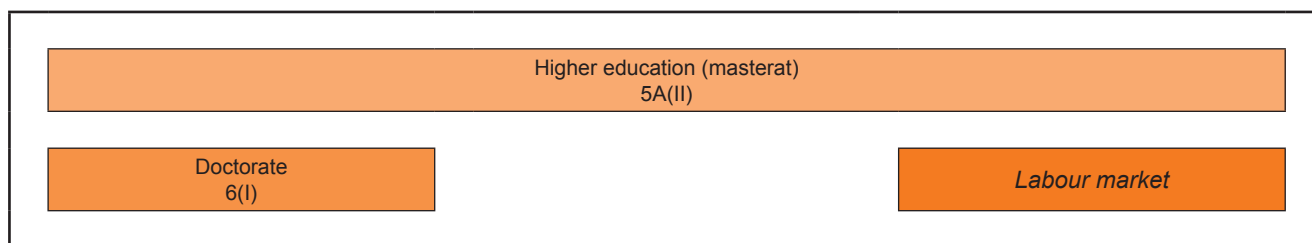
Theoretical duration of the programme

1-2 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de master / Diploma of higher education – Masterat

(5) Possibilities for subsequent education or destination



CATEGORY 5B – Higher education (continuing) (in the phase of implementation)

(1) Principal characteristics

The programme offers continuing professional education based on higher education. The programme provides access to profession and is adapted to the labour market; it has a minimum duration of a two-years full-time equivalent.

(2) Programme destination

Continuing professional education is carried through as professional retraining for obtaining an additional qualification on higher education and adapted to the socio-economic conditions which are permanently in change.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Sub-category 5A

Sub-category 5A(I)

Sub-category 5A(med)

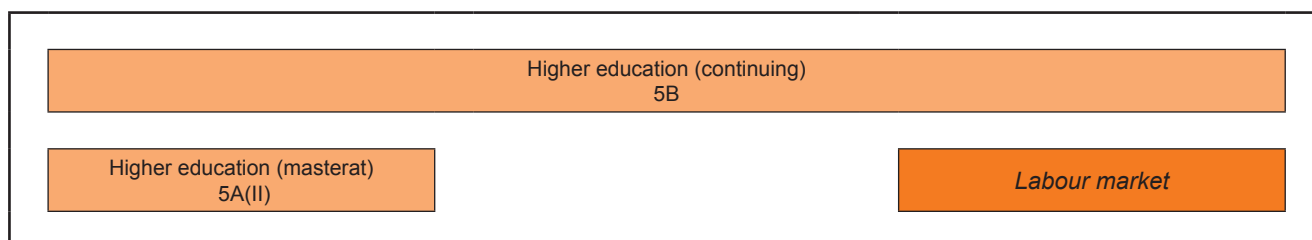
Theoretical duration of the programme

2 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de calificare profesională suplimentară la studiile superioare / Diploma of additional professional qualification in higher education

(5) Possibilities for subsequent education or destination



LEVEL 6 – SECOND STAGE OF TERTIARY EDUCATION (leading to an advanced research qualification)

(1) Principal characteristics

This level covers the tertiary programmes that lead to the award of an advanced research qualification. The programmes are devoted to advanced study and original research and are not based on course work only.

(2) Programme destination

These programmes prepare graduates for faculty posts in higher educational institutions as well as research posts in different organizations.

a) Sub-level 6 – Post-university specialization (in the phase of transition)

Post-university specialization is an improved form of education for specialists with higher education, duration of study is 1-2 years.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Sub-category 5A

Sub-category 5A(med)

Theoretical duration of the programme

1-2 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de master / Diploma of post-university education – Masterat

b) Sub-level 6(med I) – Post-university education in medicine and pharmacy – Rezidențiat

Studiile postuniversitare de rezidențiat au ca obiectiv formarea profesională obligatorie a medicilor și farmaciștilor pe specializări și se efectuează pe parcursul a 2-5 ani. Diploma de licență conferă dreptul la activitate practică independentă sau la continuarea studiilor prin secundariat clinic sau doctorat.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Sub-category 5A(med)

Theoretical duration of the programme

2-5 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Diplomă de licență / Diploma of post-university education – Licentiate

c) Sub-level 6(med II) – Post-university specialization – Secundariat clinic

Post-university education in medicine with specialization is organized as “secundariat clinic”, with duration of 2 years.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Sub-level 6(med I)

Theoretical duration of the programme

2 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Certificat de studii postuniversitare de specializare / Certificate of specialized post-university studies

d) Sub-level 6(I) – Doctorate

Doctorate is organized as a research activity, the duration is 3 years on day courses or 4 years as correspondence courses. It requires the Diploma of post-university education – Masterat or the Licentiate diploma in medicine or pharmacy and ends with the award of the scientific degree as a Doctor.

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Sub-category 5A
Sub-category 5A(II)
Sub-level 6
Sub-level 6(med I)

Theoretical duration of the programme

3-4 years

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Scientific title – Degree as Doctor

e) Sub-level 6(II) – Post-doctorate

Post doctorate studies are thought for those who have a Degree as Doctor, want to acquire in-depth knowledge and finalize their academic educational career with the award of a secondary scientific degree – the Doctor habilitat (Dr.).

(3) Classification criteria

Minimum entrance requirement

Sub-level 6(I)

(4) Main diplomas, credentials and certifications awarded

Scientific title – Doctor-habilitat (Dr. habil.)

7. BROAD GROUPS AND FIELDS OF EDUCATION

For the purpose of international comparability of the statistical data we need to allocate the educational programmes not only to the levels but also to the fields of education.

In line with the ISCED 1997 all educational programmes are grouped into 22 narrow fields depending on the subject matter, and then the narrow fields with identical characteristics (similarities) are integrated into 8 broad fields/groups.

<i>Narrow fields of ISCED</i>			<i>Broad fields/groups of ISCED</i>	
No.	Code	Name	Code	Name
1	14	<i>Teacher training and education science</i>	1	<i>Education</i>
2	21	<i>Arts</i>	2	<i>Humanities and Arts</i>
3	22	<i>Humanities</i>		
4	31	<i>Social and behavioral science</i>	3	<i>Social Sciences, Business and Law</i>
5	32	<i>Journalism and information</i>		
6	34	<i>Business and administration</i>		
7	38	<i>Law</i>		
8	42	<i>Life science</i>	4	<i>Science</i>
9	44	<i>Physical science</i>		
10	46	<i>Mathematics and statistics</i>		
11	48	<i>Computing</i>		
12	52	<i>Engineering and engineering trades</i>	5	<i>Engineering, Manufacturing and Construction</i>
13	54	<i>Manufacturing and processing</i>		
14	58	<i>Architecture and building</i>		
15	62	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>	6	<i>Agriculture</i>
16	64	<i>Veterinary</i>		
17	72	<i>Health</i>	7	<i>Health and Welfare</i>
18	76	<i>Social services</i>		
19	81	<i>Personal services</i>	8	<i>Services</i>
20	84	<i>Transport services</i>		
21	85	<i>Environmental protection</i>		
22	86	<i>Security services</i>		

The process of restructuring of the educational system in Moldova gave rise to the necessity of systematizing the fields of study and the educational programmes/subject groups existing in the republic in line with international standards. This process was started with elaboration of the corresponding Nomenclature of the educational programmes and specialities for the Cycle I of Higher education level (Law of the Republic of Moldova No. 142- XVI from 7 July 2005), and already by that, international recommendations were taken into consideration on the level of broad fields/groups of ISCED only.

By that way, taking into consideration the particular features of the content of each national educational programme, we had to state differences between the detailed fields of the present Nomenclature and ISCED, which correspondingly resulted in differences between the narrow fields of the Nomenclature and ISCED both in terms of the name and the coding system.

The elaboration of the MoldCED included an attempt to allocate all national educational programmes (specialities) of the above-mentioned Nomenclature to the narrow fields of ISCED, which allows – if needed – an aggregation into corresponding broad fields/groups in line with international recommendations.

The allocation of the national educational programmes in Higher education, Cycle I according to the ISCED 1997 fields of study is given below:

Nomenclature of the subject groups and educational programmes (specialities) for the Cycle I of Higher education level (Law of the Republic of Moldova No. 142- XVI from 7 July 2005)			Allocation to the ISCED 1997 narrow fields
Code	Name of the subject groups/ educational programmes (specialities) in Moldovan	Name of the subject groups/ educational programmes (specialities) in English	Code
1	2	3	4
1	EDUCAȚIE	EDUCATION	
14	Științe ale educației	Education science	
141	Educație și formare profesională	Education and teacher training	
141.01	Matematică	Mathematics	14
141.02	Informatică	Informatics	14
141.03	Fizică	Physics	14
141.04	Astronomie	Astronomy	14
141.05	Chimie	Chemistry	14
141.06	Biologie	Biology	14
141.07	Geografie	Geography	14
141.08	Limbi și literaturi	Languages and literature	14
141.09	Limbi moderne	Languages - modern	14
141.10	Istorie	History	14
141.11	Muzică	Music	14
141.12	Arte plastice	Fine arts	14
141.13	Educație fizică	Physical training/sports	14
141.14	Educație tehnologică	Technological education	14
141.15	Educație civică	Civic education	14
142	Științe ale educației	Education science	
142.01	Pedagogie	Pedagogy	14
142.02	Pedagogie preșcolară	Pre-school pedagogy	14
142.03	Pedagogie în învățământul primar	Pedagogy for primary education	14
142.04	Psihopedagogie	Psychopedagogy	14
142.05	Psihopedagogie specială	Special psychopedagogy	14
142.06	Pedagogie profesională	Vocational pedagogy	14
142.07	Pedagogie socială	Social pedagogy	14
2	ȘTIINȚE UMANISTICE ȘI ARTE	HUMANITIES AND ARTS	
21	Arte	Arts	
211	Arte plastice	Fine arts	
211.1	Pictură	Painting	21
211.2	Grafică	Graphic arts	21
211.3	Sculptură	Sculpture	21
212	Muzică și arte interpretative	Music and performing arts	
212.1	Interpretare instrumentală	Instrumental music performance	21
212.2	Canto	Vocal music	21
212.3	Dirijare corală	Conduct of a chorus	21
212.4	Compoziție	Music composition	21
212.5	Muzicologie	Musicology	21
213	Arte audio-vizuale	Audio-visual art	
213.1	Regie, imagine film și televiziune	Screen-direction, cinematography and TV production	21
213.2	Multimedia, sunet, montaj	Multimedia, sound-direction, cutting	21
214	Design	Design	
214.1	Design vestimentar	Fashion design	21
214.2	Design interior	Interior design	21
215	Arte decorative	Decorative art	
215.1	Arte decorative	Decorative art	21
215.2	Restaurarea operelor de artă	Restoration of objects of art	21
216	Arte teatrale	Dramatic art	
216.1	Actorie	Acting	21
216.2	Teatologie	Theatre science	21
216.3	Scenografie	Stage design	21
216.4	Regie	Directing	21
216.5	Coregrafie	Choreography	21
22	Științe umanistice	Humanities	
221	Filozofie	Philosophy	
221.1	Filozofie	Philosophy	22
222	Limbi și literaturi	Languages and literature	
222.1	Limbi și literaturi	Languages and literature	22
223	Limbi moderne și clasice	Modern and classic languages	
223.1	Limbi moderne	Modern languages	22
223.2	Limbi clasice	Classic languages	22
224	Istorie	History	
224.1	Istorie	History	22
224.2	Arheologie	Archaeology	22
224.3	Muzeografie	Museology	22
224.4	Etnologie	Ethnology	22
225	Antropologie	Anthropology	
225.1	Antropologie	Anthropology	22
226	Culturologie	Culture	
226.1	Culturologie	Culture	22
227	Teologie	Theology	
227.1	Teologie	Theology	22

1	2	3	4
3	ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE ȘI DREPT	SOCIAL SCIENCES, BUSINESS AND LAW	
31	Științe politice	Political science	
311	Științe politice	Political science	
311.1	Politologie	Political science	31
312	Relații internaționale	International relations	
312.1	Relații internaționale	International relations	31
313	Administrație publică	Public administration	
313.1	Administrație publică	Public administration	31
32	Științe sociale	Social science	
321	Sociologie	Sociology	
321.1	Sociologie	Sociology	31
322	Psihologie	Psychology	
322.1	Psihologie	Psychology	31
33	Asistență socială	Social services	
331	Asistență socială	Social services	
331.1	Servicii de asistență socială	Social welfare services	76
34	Științe ale comunicării	Communication science	
341	Jurnalism	Journalism	
341.1	Jurnalism	Journalism	32
342	Științe ale comunicării	Communication science	
342.2	Științe ale comunicării	Communication science	32
343	Activitate editorială	Publishing	
343.3	Activitate editorială	Publishing	32
344	Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică	Library science, information service and archival sciences	
344.1	Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică	Library science, information service and archival sciences	32
36	Științe economice	Economic science	
361	Contabilitate	Accounting	
361.1	Contabilitate	Accounting	34
362	Marketing și logistică	Marketing and logistics	
362.1	Marketing și logistică	Marketing and logistics	34
363	Business și administrare	Business and administration	
363.1	Business și administrare	Business and administration	34
363.2	Achiziții	Acquisition	34
363.3	Managementul proprietății intelectuale	Management of intellectual property	34
364	Finanțe	Finance	
364.1	Finanțe și bănci	Finance and banking	34
365	Economie mondială și relații economice internaționale	World economy and international economic relations	
365.1	Economie mondială și relații economice internaționale	World economy and international economic relations	31
366	Economie generală	Economics	
366.1	Economie generală	Economics	31
367	Statistică și previziune economică	Statistics and economic forecasting	
367.1	Statistică și previziune economică	Statistics and economic forecasting	31
368	Cibernetică și informatică economică	Cybernetics and economic informatics	
368.1	Cibernetică și informatică economică	Cybernetics and economic informatics	31
369	Merceologie și comerț	Commodity research and trade	
369.1	Merceologie și comerț	Commodity research and trade	34
38	Drept	Law	
381	Drept	Law	
381.1	Drept	Law	38
4	ȘTIINȚE	SCIENCE	
42	Științe ale naturii	Natural sciences	
421	Biologie	Biology	
421.1	Biologie	Biology	42
421.2	Biologie moleculară	Molecular biology	42
421.3	Bioinginerie aplicată	Applied bioengineering	42
422	Științele solului	Soil science	
422.1	Științele solului	Soil science	42
423	Geologie	Geology	
423.1	Geologie	Geology	44
424	Ecologie	Ecology	
424.1	Ecologie	Ecology	42
425	Geografie	Geography	
425.1	Geografie	Geography	44
426	Meteorologie	Meteorology	
426.1	Meteorologie	Meteorology	44
44	Științe exacte	Exact sciences	
441	Fizică	Physics	
441.1	Fizică	Physics	44
441.2	Astronomie	Astronomy	44
442	Chimie	Chemistry	
442.1	Chimie	Chemistry	44
443	Matematică	Mathematics	
443.1	Matematică	Mathematics	46
443.2	Matematică aplicată	Applied mathematics	46
443.3	Statistică	Statistics	46
444	Informatică	Informatics	
444.1	Informatică	Informatics	48

1	2	3	4
444.2	Management informațional	Informational management	48
444.3	Informatică aplicată	Applied informatics	48
5	INGINERIE, TEHNOLOGII DE PRELUCRARE, ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII	ENGINEERING, MANUFACTURING, ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION	
52	Inginerie și activități ingineresti	Engineering and related activities	
521	Inginerie și tehnologii industriale	Engineering and industrial technologies	
521.1	Tehnologia construcțiilor de mașini	Mechanical engineering	52
521.2	Construcții de echipamente și mașini agricole	Agricultural engineering and equipment	52
521.3	Mașini și sisteme de producție	Machinery and production systems	52
521.4	Ingineria sudării	Welding technology	52
521.5	Ingineria și managementul zăcămintelor, minerit	Engineering and management in the field of mining and extraction	52
521.6	Utilaje și tehnologii de ambalare a produselor	Equipment and technology for the packing industry	52
521.7	Design industrial	Industrial design	52
521.8	Inginerie și management (pe ramuri)	Engineering and management (by branches)	52
521.9	Inginerie inovațională și transfer tehnologic	Innovation engineering and technological transfer	52
522	Inginerie mecanică	Mechanical engineering	
522.1	Mașini și aparate în industria ușoară	Machinery and equipment for the light industry	52
522.2	Mașini și aparate în industria alimentară	Machinery and equipment for the food industry	52
522.3	Mașini și instalații frigorifice, sisteme de climatizare	Refrigerating equipment and air-condition systems	52
522.4	Inginerie mecanică în construcții	Mechanical engineering in the field of construction	52
523	Energetică	Energy	
523.1	Electroenergetică	Electricity energy	52
523.2	Termoenergetică	Thermo energy	52
523.3	Energetică netradițională	Non-conventional power sources	52
524	Inginerie electrică	Electrical engineering	
524.1	Electromecanică	Electromechanics	52
524.2	Electrificarea agriculturii	Electrification of agricultural production	52
525	Electronică și comunicații	Electronics and communications	
525.1	Electronică	Electronics	52
525.2	Sisteme optoelectronice	Optoelectronic systems	52
525.3	Teleradio comunicații	Radio- and telecommunications	52
526	Ingineria sistemelor și calculatoarelor	Data processing equipment and systems engineering	
526.1	Calculatoare	Computers	52
526.2	Tehnologii informaționale	Information technology	52
526.3	Automatică și informatică	Automation and information science	52
526.4	Ingineria sistemelor biomedicale	Biomedical systems engineering	52
527	Ingineria și tehnologia transporturilor	Engineering and technology of transports	
527.1	Ingineria și tehnologia transportului auto	Engineering and technology of motor transport	52
527.2	Ingineria și tehnologia transportului feroviar	Engineering and technology of railway transport	52
527.3	Ingineria și tehnologia transportului naval	Engineering and technology of water transport	52
528	Ingineria agrară	Engineering in agriculture	
528.1	Mecanizarea agriculturii	Mechanization of agriculture	52
529	Ingineria și managementul calității	Engineering and quality management	
529.1	Ingineria și managementul calității	Engineering and quality management	52
54	Tehnologii de fabricare și prelucrare	Manufacturing and processing	
541	Tehnologia produselor alimentare	Technology of food production	
541.1	Tehnologia și managementul alimentației publice	Technology and management of catering	54
541.2	Tehnologia produselor alimentare	Technology of food production	54
541.3	Tehnologia vinului și a produselor obținute prin fermentare	Technology of wine production and fermentation	54
542	Textile, vestimentație, încălțăminte și prelucrarea pielii	Textile, clothes, footwear and leather working	
542.1	Ingineria produselor textile și din piele	Textile and leather production engineering	54
542.2	Design vestimentar industrial	Design of clothes in industry	54
543	Tehnologia materialelor	Material technology	
543.1	Tehnologia prelucrării lemnului	Wood processing technology	54
543.2	Tehnologia produselor din ceramică și sticlă	Technology of glass and ceramics production	54
543.3	Tehnologia materialelor metalice, plastice și compozite	Production technology of metallic, plastic and composite materials	54
543.4	Design și tehnologii poligrafice	Design and printing technology	54
55	Tehnologie chimică și biotehnologii	Chemical technology and biotechnology	
551	Tehnologie chimică	Chemical technology	
551.1	Tehnologie chimică	Chemical technology	54
551.2	Tehnologie farmaceutică	Pharmaceutical technology	54
551.3	Tehnologia produselor cosmetice și medicinale	Technology of cosmetic and medical products	54
552	Biotehnologii	Biotechnology	
552.1	Biotehnologii	Biotechnology	54
552.2	Biotehnologii industriale	Industrial biotechnology	54
58	Arhitectură și construcții	Architecture and building	
581	Arhitectură și urbanism	Architecture and town-planning	
581.1	Arhitectură	Architecture	58
581.2	Urbanism și amenajarea teritoriului	Town-planning and landscape architecture	58
581.3	Restaurare	Restoration	58
581.4	Design interior	Interior design	58
582	Construcții și inginerie civilă	Building and civil engineering	
582.1	Construcții și inginerie civilă	Building and civil engineering	58
582.2	Ingineria materialelor și articolelor de construcție	Engineering of construction materials and fittings	58
582.3	Inginerie geotehnică	Geotechnical engineering	58

1	2	3	4
582.4	Construcția drumurilor, podurilor și căilor ferate	Road, bridge and railway construction	58
582.5	Inginerie antiincendii și protecție civilă	Fire engineering and civil protection	58
582.6	Ingineria și protecția apelor	Water protection and engineering	58
582.7	Ingineria sistemelor de alimentare cu căldură și gaze, ventilație	Engineering of gas, heating systems and ventilation	58
583	Ingineria mediului	Environment engineering	
583.1	Ingineria mediului	Environment engineering	58
584	Cadastru și organizarea teritoriului	Cadastral and land surveying	
584.1	Cadastru și organizarea teritoriului	Cadastral and land surveying	58
584.2	Geodezie, topografie și cartografie	Geodesy, topography and cartography	58
584.3	Evaluarea imobilului	Assessment of real estate	58
6	AGRICULTURĂ	AGRICULTURE	
61	Științe agricole	Agricultural science	
611	Selecția și genetica culturilor agricole	Selection and genetics in agriculture	
611.1	Selecția și genetica culturilor agricole	Selection and genetics in agriculture	62
612	Protecția plantelor	Plant protection	
612.1	Protecția plantelor	Plant protection	62
613	Agronomie	Agronomy	
613.1	Agronomie	Agronomy	62
614	Zootehnie	Zootechnics	
614.1	Zootehnie	Zootechnics	62
615	Horticultură	Horticulture	
615.1	Horticultură	Horticulture	62
616	Silvicultură și grădini publice	Forestry and parks	
616.1	Silvicultură și grădini publice	Forestry and parks	62
617	Viticultură și vinificație	Wine growing and wine production	
617.1	Viticultură și vinificație	Wine growing and wine production	62
618	Biotehnologii agricole	Agricultural biotechnology	
618.1	Biotehnologii agricole	Agricultural biotechnology	62
64	Medicină veterinară	Veterinary medicine	
641	Medicină veterinară	Veterinary medicine	
641.1	Medicină veterinară	Veterinary medicine	64
7	SĂNĂTATE	HEALTH	
71	Medicină	Health	
711	Medicină generală	General medicine	72
712	Stomatologie	Stomatology	72
713	Sănătate publică	Public health	72
714	Pediatrie	Pediatrics	72
72	Farmacie	Pharmacy	
721	Farmacie	Pharmacy	72
8	SERVICII	SERVICES	
81	Servicii publice	Public services	
811	Servicii	Services	
811.1	Servicii	Services	81
812	Turism	Tourism	
812.1	Turism	Tourism	81
82	Cultură fizică și sport	Physical training and sports	
821	Educație fizică și sport	Physical training and sports	
821.1	Educație fizică și sport	Physical training and sports	81
822	Cultură fizică recreativă	Physical recreation	
822.1	Cultură fizică recreativă	Physical recreation	81
823	Cultură fizică de recuperare	Physical rehabilitation	
823.1	Cultură fizică de recuperare	Physical rehabilitation	81
84	Servicii transport	Transport services	
841	Servicii transport	Transport services	
841.1	Tehnologii de operare în transport (auto, aerian, feroviar, naval)	Transportation technology (auto, plane, railway, ship)	84
85	Protecția mediului	Environment protection	
851	Protecția mediului	Environment protection	
851.1	Protecția mediului	Environment protection	85
852	Securitate ecologică	Ecological security	
852.1	Securitate ecologică	Ecological security	85
86	Protecție, pază și securitate	Security services	
861	Protecție, pază și securitate	Security services	
861.1	Securitate civilă și ordinea publică	Civil security and public order	86
862	Servicii de securitate a proprietății	Property security services	
862.1	Servicii de securitate a proprietății	Property security services	86
863	Servicii antiincendii	Fire protection services	
863.1	Servicii antiincendii	Fire protection services	86
87	Militarie	Military	
871	Infanterie	Infantry	
871.1	Infanterie	Infantry	86
872	Artilerie	Artillery	
872.1	Artilerie	Artillery	86
873	Transmisiuni	Intercommunication	
873.1	Transmisiuni	Intercommunication	86
874	Grăniceri	Frontier guards	
874.1	Grăniceri	Frontier guards	86
875	Carabinieri	Carabineers	
875.1	Carabinieri	Carabineers	86